

RAKENNUSALAN
TIEDONANTOVELVOLLISUUS:
Vaatimukset ja
työajanseurantajärjestelmä pk-
yritykselle

Anniina Marttinen

LAHDEN
AMMATTIKORKEAKOULU
Liiketaloudenala
Liiketalouden koulutusohjelma
Taloushallinto
Opinnäytetyö
Kevät 2015
Anniina Marttinen

Lahden ammattikorkeakoulu
Koulutusohjelma

MARTTINEN, ANNIINA:

Rakennusalan tiedonantovelvollisuus:
Vaatimukset ja
työajanseurantajärjestelmä pk-
yritykselle

Taloushallinnon opinnäytetyö, 56 sivua

Kevät 2015

TIIVISTELMÄ

Rakennusalan tiedonantovelvollisuus on vuonna 2014 käyttöön otettu Verohallinnon keino torjua harmaata taloutta rakennusalaalla. Jokaisen rakennuspalvelua harjoittavan yrityksen, asunto-osakeyhtiön ja luonnollisen henkilön täytyy ilmoittaa urakka- ja työntekijätiedot Verohallintoon kuukausittain.

Tämän opinnäytetyön tavoitteena oli auttaa toimeksiantajayritystä löytämään sopiva työajanseurantajärjestelmä. Tutkimuksessa haluttiin löytää Dovia Oy:lle selkeä toimintamalli tehdä työmaailmoitukset Verohallintoon uudella työajanseurantajärjestelmällä. Työssä tutustutaan rakennusalan harmaan talouden ehkäisemisen keinoihin ja Verohallinnon määräykseen rakennusalan tiedonantovelvollisuudesta.

Työssä on haastateltu työajanseurantajärjestelmän edustajia, jotka ovat esitelleet yritykselle järjestelmänsä. Lisäksi on haastateltu toimeksiantajayrityksen toimihenkilöitä siitä, millaisena he kokevat nykyisen järjestelmän ja mitä toiveita heillä on tulevaa työajanseurantajärjestelmää varten.

Opinnäytetyön tavoite toteutui hyvin ja toimeksiantajayritykselle valittiin sopivaksi työajanseurantajärjestelmäksi Lixani. Lixani toimii yhteistyössä Ilmoitusvelvollisuus.fi -palvelun kanssa, josta tehdään työmaailmoitukset. Ilmoitusvelvollisuus.fi -palvelussa pystyy ilmoittamaan sekä työntekijä- että urakkatiedot. Järjestelmä kokoaa tiedot automaattisesti oikean kuukauden alle, jolloin tietojen antaminen Verohallintoon on nopeaa ja yksinkertaista.

Asiasanat: tiedonantovelvollisuus, työajanseurantajärjestelmä, harmaa talous, työntekijätiedot, urakkatiedot

Lahti University of Applied Sciences
Degree Programme in Business Studies

MARTTINEN, ANNIINA:

The industry notice:

Requirements and time tracking
system for SMB

Bachelor's Thesis in Financial Management, 56 pages

Spring 2015

ABSTRACT

The industry notice has been used since 2014 as a way for the Tax Administration to prevent the black economy. Every housing co-operative, private person and company doing business in the building industry has to report on its employees and contract to the Tax Administration. The reporting has to be done monthly.

The aim of the thesis was to help a client company to choose a suitable time tracking system. The purpose of the study was to find Dovia LC a new way to do its building site notice to the Tax Administration with the new time tracking system. This thesis gives information on how to prevent the black economy and on the new industry notice.

For this thesis the author interviewed representatives of time tracking system software who have demonstrated their systems to the Dovia LC. In addition, employees of the client company were interviewed. They told about the pros and cons of the current system and what kind of system would be the best for them.

The goal of the thesis was achieved well. The suitable time tracking system for Dovia LC was Lixani. Lixani communicates with a system called Ilmoitusvelvollisuus.fi. The site notice is made on Ilmoitusvelvollisuus.fi and both employee and contract information can be reported there. The system automatically collects the information under the correct month. Therefore the building site notice is easy and simple to do.

Keywords: building site notice, time tracking system, the black economy, employee, contract

SISÄLLYS

1	JOHDANTO	1
1.1	Tutkimuksen tavoite ja aiheen raja	1
1.2	Tutkimusmenetelmät ja työn rakenne	2
2	HARMAAN TALOUDEN TORJUNTA RAKENNUSALALLA	5
2.1	Tilaajavastuulaki	6
2.2	Rakennusalan käännetty arvonlisäverovelvollisuus	8
2.3	Kuvallinen henkilötunniste ja veronumero	10
2.4	Työelämän tietosuoja	12
2.5	Tiedonantovelvollisuus Verohallinnolle	14
2.5.1	Urakkatietojen tiedonantovelvollisuus	16
2.5.2	Urakkatiedot	18
2.5.3	Pääurakoitsija ja työntekijätiedot	19
2.5.4	Työntekijätiedot	21
3	CASE: TYÖAJANSEURANTAJÄRJESTELMÄ DOVIA OY:LLE	23
3.1	Nykyiset työajanseurantajärjestelmät	24
3.1.1	Tiedonannon nykymalli	25
3.2	Työajanseurantajärjestelmät	28
3.3	Kellokortti.fi	28
3.3.1	Kellokortti.fi tiedonantovelvollisuuden täyttäminen	29
3.4	Ilmoitusvelvollisuus.fi	31
3.4.1	Ilmoitusvelvollisuus.fi tiedonantovelvollisuuden täyttäminen	31
3.5	Movenium Time Tracker	33
4	UUSI TYÖAJANSEURANTAJÄRJESTELMÄ	35
4.1	Valinnan perustelut	35
4.2	Lixanin ja Ilveen muut hyödyt	37
4.3	Tiedonantovelvollisuuden malli	38
4.3.1	Tiedonantoprosessi	39
5	YHTEENVETO	43
5.1	Tutkimuksen arviointi	43
5.2	Kehitys- ja jatkoehdotukset	44
	LÄHTEET	46

KÄSITTEET

Yhteinen työmaa	Yhteinen työmaa syntyy, kun työmaalla työskentelee samanaikaisesti tai peräkkäin useampi kuin yksi työnantaja tai itsenäinen työnsuorittaja.
Rakentamispalvelu	Rakentamispalvelua ovat kiinteistöön tehtävä rakennus- ja korjaustyö sekä samalla asennetun tavaran luovuttaminen ostajalle. Rakentamispalveluksi lasketaan myös rakennus- ja korjaustyön suunnittelu, valvonta ja muu niihin verrattavissa oleva palvelu.
Rakennusurakka	Urakka on sopimus, jossa toinen osapuoli rakentaa tai kunnostaa rakennuskohteen urakkahintaa vastaan.
Kiinteistö	Kiinteistö tarkoittaa maa-aluetta, rakennusta tai pysyvää rakennelmaa.
Tilaaja	Tilaaja eli rakennuttaja on taho, jonka lukuun urakoitsijat tekevät työtä.
Pääurakoitsija	Pääurakoitsija toteuttaa pääurakan ja toimii yleensä työmaalla päätoteuttajana eli turvallisuuden vastaajana.
Sivu-/ aliurakoitsija	Sivu-/ aliurakoitsija on pääurakoitsijan tai urakoitsijan tilaama taho, joka suorittaa tietyn osan pääurakasta.

1 JOHDANTO

Valtioneuvosto on luonut vuodesta 1996 alkaen kuusi periaatepäätöstä, joiden tarkoituksena on vähentää harmaata taloutta ja talousrikoksia (Sisäministeriö 2015). Periaatepäätökset ovat valmisteluja valtionhallinnolle, mutta lopullisen päätöksen asiasta tekee asiaa käsittelevä viranomainen (Valtioneuvosto 2015). Ensimmäinen torjuntaohjelma toteutettiin vuosina 1996–1998 ja kuudes ohjelma on käynnissä vuosina 2012–2015. Kuudennen periaatepäätöksen toimenpiteitä harmaan talouden torjuntaan ovat muun muassa rakennusalan veronumero ja kuvallinen tunnistekortti, työmaiden ilmoitusvelvollisuus Verohallintoon ja tilaajavastuulain uudistaminen. (Sisäministeriö 2015.)

Harmaa talous on toimintaa, jossa organisaatio jättää maksamatta veroja, pakollisia eläke-, tapaturma- sekä työttömyysvakuutusmaksuja tai kiertää tullimaksuja. Tällä toiminnalla organisaatio välttää pakollisia maksuja tai pyrkii saamaan todisteettomia palautuksia. (Laki Harmaan talouden selvitysyksiköstä 1207/2010, 2§.) Harmaata taloutta on myös niin sanotun pimeän työvoiman käyttö. Tämä tarkoittaa sitä, että työnantaja palkkaa työntekijän töihin ilman verokorttia. Näin työnantaja ei maksa pakollisia veroja tai vakuutusmaksuja palkasta. (Mustatulevaisuus.fi 2015.) Yhteiskunta menettää verotuloja harmaan talouden vuoksi, samalla yritysten välinen kilpailu vääristyy ja yleinen veromoraali laskee (Verohallinto 2013).

1.1 Tutkimuksen tavoite ja aiheen rajaus

Tämän tutkimuksen tavoitteena on auttaa toimeksiantajayritystä löytämään sopiva työajanseurantajärjestelmä. Tutkimuksessa halutaan selvittää rakennusalan tiedonantovelvollisuuden vaatimuksia. Lisäksi halutaan löytää toimeksiantajayritykselle selkeä toimintamalli tehdä työmaailmoitukset Verohallintoon uudella työajanseurantajärjestelmällä. Tutkimuskysymyksiä ovat:

1. Mitä tarkoittaa rakennusalan tiedonantovelvollisuus?

2. Miten tiedonanto työmaista tehdään toimeksiantajayrityksessä tällä hetkellä?
3. Mikä työajanseurantajärjestelmä tukee toimeksiantajayrityksen työmaailmoitusten tekemistä parhaiten?
4. Miten tiedonanto työmaista tapahtuu uudella työajanseurantajärjestelmällä?

Sopivan työajanseurantajärjestelmän avulla yritys pystyy noudattamaan lain edellytyksiä tiedonantovelvollisuudesta ja saa yhtenäisen järjestelmän tuotantotehtailleen, mikä helpottaa päivittäistä toimintaa.

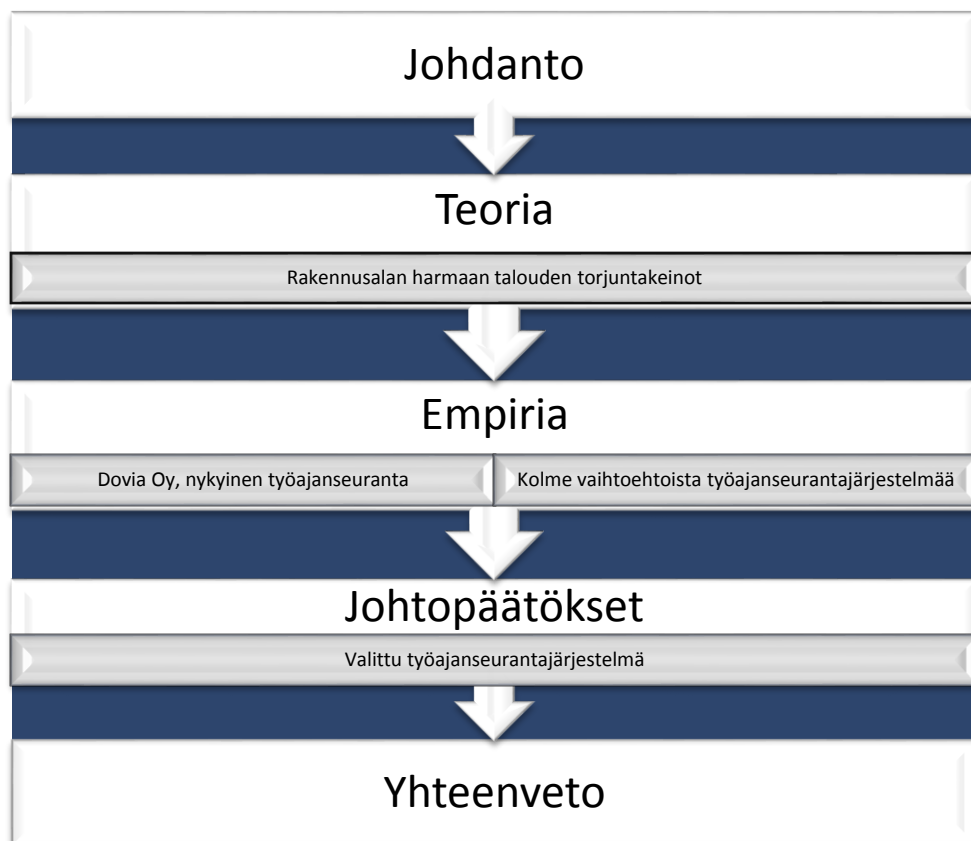
Työssä keskitytään siihen, miten työajanseurantajärjestelmät tukevat Verohallinnon uutta määräystä. Työajanseurantajärjestelmien muut hyödyt yritykselle, kuten palkanlaskenta ja projektikohtaisten työtuntien seuraaminen, rajataan työhön maininnoiksi. Teoriaosuudessa käsitellään rakennusalan harmaan talouden torjuntaan liittyviä säännöksiä. Työaikalakia (605/1996) ja lakia yksityisyyden suojasta työelämässä (759/2004) sivutaan siltä osin, joka koskee työajanseurantajärjestelmää. Tutkimuksessa perehdytään tiedonantovelvollisuuteen pääosin yritystoimintaa harjoittavan oikeushenkilön kannalta, jolloin luonnollisen henkilön ja asunto-osakeyhtiön velvollisuudet rajataan työstä pois. Toimeksiantajayritys on suomalainen yhtiö, joten ulkomaalaisten yritysten ja työntekijöiden velvoitteista kerrotaan vain se, mikä on työn kannalta oleellista. Rajaukset tukevat työn tavoitteen täyttymistä ja helpottavat keskittymistä uuteen Verohallinnon määräykseen. Työ toimii toimeksiantajayritykselle tiedotteena uudesta Verohallinnon määräyksestä ja ohjeistuksena kuinka työmaailmoitukset tehdään uudella järjestelmällä. Työ on tärkeä, koska tiedonantovelvollisuus määräys on uusi ja yrityksen täytyy hankkia työkalut toteuttaakseen Verohallinnon määräämät velvoitteet.

1.2 Tutkimusmenetelmät ja työn rakenne

Tämän tutkimuksen tutkimusmenetelmänä on laadullinen tutkimus ja tar-

kemmin toiminnallinen opinnäytetyö, koska työ toimii ohjeistuksena toimeksiantajayritykselle. Empiriaosuuden tiedonhankinta tapahtuu haastatteleamalla toimeksiantaja yrityksen toimihenkilöitä sekä havainnoimalla kuinka työmaailmoitukset tällä hetkellä tehdään. Työajanseurantajärjestelmistä saadaan tietoa internetistä ja järjestelmien edustajia haastatteleamalla.

Kvalitatiivinen tutkimus eli laadullinen tutkimus on aiheen kuvailua ja tutkimista laaja-alaisesti. Tarkoitus on ymmärtää tutkittavaa aihetta tarkasti ja yksityiskohtaisesti. Tiedonkeruu tapahtuu yleensä määrättyltä kohderyhmältä haastatellen tai havainnoiden. Tarkoitus ei ole yleistää aihetta, vaan tutkia sitä niin, että tiedetään mikä aiheessa on oleellista ja merkittävää. (Hirsjärvi, Remes & Sajavaara 1997, 152, 155, 171.)

KUVIO 1: Opinnäytetyön rakenne

Kuviossa 1 on opinnäytetyön rakenne. Opinnäytetyön johdannon jälkeen tulee teoriaosuus. Teoriaosuus koostuu rakennusalan harmaan talouden torjuntaa edistävistä laeista: tilaajavastuulaista, rakennusalan käännetystä

arvonlisäverovelvollisuudesta, henkilötunnisteesta ja veronumerosta sekä Verohallinnon päätöksestä rakentamiseen liittyvästä tiedonantovelvollisuudesta. Empiriaosuudessa kerrotaan toimeksiantajayrityksestä ja sen tämän hetkistä työajanseurantajärjestelmistä. Empiriaosuudessa kerrotaan myös Dovia Oy:n tämän hetkisestä tavasta tehdä työntekijä- ja urakkailmoitukset Verohallintoon. Lisäksi tutustutaan valittuihin kolmeen eri työajanseurantajärjestelmään. Johtopäätöksessä esitellään työajanseurantajärjestelmä, jonka toimeksiantajayritys valitsee ja kuvaillaan sitä, miten tiedonantovelvollisuus toteutetaan uudella järjestelmällä. Yhteenvedossa pohditaan työn onnistumista ja annetaan kehitysehdotuksia ja jatkotutkimusaiheita.

2 HARMAAN TALOUDEN TORJUNTA RAKENNUSALALLA

Verottaja on viime vuosina kiinnittänyt yhä enemmän huomiota rakennusalan valvontaan, koska harmaa talous on hyvin yleistä tällä alalla. Rakennusalalle on muun muassa tehty enemmän verotarkastuksia verrattuna muihin aloihin. (Kosonen 2014.) Viranomaisyhteistyön kehittämisprojekti Virke aloitettiin vuonna 2000. Tämän projektin tarkoituksena oli vähentää harmaata taloutta ja talousrikoksia viranomaisten yhteistyöllä. Viranomaiset hyödynsivät oman alansa tietoja ja tekivät muun muassa valvonta-, esitutkinta- ja perintätoimenpiteitä. Virke -projektin myötä tehtiin lakialoite vuonna 2010, että Verohallintoon perustetaan harmaan talouden selvitysyksikkö. Selvitysyksikön tarkoituksena on tuottaa sekä jakaa tietoa harmaasta taloudesta ja sen torjumisesta. (HE 163/2010.) Lisäksi selvitysyksikkö tekee velvoitteidenhoitoselvityksiä, missä tutkitaan että organisaatio hoitaa pakolliset velvoitteensa (Laki harmaan talouden selvitysyksiköstä 1207/2010, 5§).

Verohallinnon muut keinot torjua harmaata taloutta ovat osallistuminen viranomaisten järjestämiin hankkeisiin tai kampanjoihin sekä verotuksen ohjaus ja valvonta (Verohallinto 2013). Yksi suurista harmaan talouden ehkäisemisen kampanjoista on Harmaa talous - musta tulevaisuus. Kampanja kuuluu kuudenteen torjuntaohjelmaan ja sen tavoitteena on lisätä tietoisuutta harmaasta taloudesta ja talousrikollisuudesta sekä näiden vaikutuksista yhteiskuntaan ja yksityiseen henkilöön. (Mustatulevaisuus.fi 2015.) Näiden lisäksi rakennusalalla on viime vuosien aikana otettu käyttöön tiukennettu tilaajavastuulaki, käännetty arvonnlisäverovelvollisuus ja veronumerollinen henkilökortti. (Kosonen 2014). Uusin Verohallinnon määräys rakennusalan harmaan talouden torjuntaan koskee tilaajan ja pääurakoitsijan tiedonantovelvollisuutta rakennusurakoista ja työmaalla työskentelevistä työntekijöistä. (Verohallinto 2014a.) Verohallinnon ylitarkasta ja Sari Wulffin mukaan nämä määräykset ovat olleet tehokkaimpia keinoja torjua harmaata taloutta. (Kosonen 2014).

2.1 Tilaajavastuulaki

Tilaajavastuulain tarkoituksena on, että yritykset pystyvät tarkistamaan ennen sopimuksen tekemistä, että sopimuskumppani noudattaa lakisääteisiä velvoitteita. Tilaajavastuulain avulla pyritään lisäämään ja tasaverstaistamaan kilpailua. Kilpailu voi vääristyä, mikäli samalla toimialalla toimivat yritykset jättävät esimerkiksi maksamatta lakisääteiset vakuutukset ja pystyvät sitä kautta tekemään paremman tarjouksen. (HE 114/2006.)

Tilaajavastuulaki eli laki tilaajan selvitysvelvollisuudesta ja vastuusta ulkopuolista työvoimaa käytettäessä (1233/2006) tuli voimaan vuonna 2007 tammikuussa. Kun yritys tekee vuokratyö- tai alihankintasopimuksen toisen yrityksen kanssa, täytyy sen ennen sopimusta pyytää sopimusosapuolelta seuraavat selvitykset:

- Sopimusosapuolen yritys on merkitty ennakkoperintä- ja työnantaja-rekisteriin sekä arvonlisäverovelvollisten rekisteriin.
- Sopimusosapuoli on maksanut verot tai verovelan maksusuunnitelma on tehty.
- Sopimusosapuoli on ottanut ja maksanut eläkevakuutuksen.
- Mitä työehtosopimusta sovelletaan tai mitkä ovat työn keskeiset työehdot.

(Tilaajavastuulaki 1233/2006, 5§.)

Lisäksi sopimusosapuolelta täytyy pyytää kaupparekisteriote tai sitä vastaavat tiedot. Samat tiedot on hankittava, mikäli sopimusosapuolena on ulkomainen yritys. Rakennustoiminnassa tilaajavastuulaki edellyttää myös, että tilaajalla on todistus sopimusosapuolen ottamasta tapaturmavakuutuslain (608/1948) mukaisesta vakuutuksesta. Jos sopimusosapuoli on luotettava taho, kuten

valtio, kunta, kuntayhtymä, Ahvenanmaan maakunta, Ahvenanmaan maakunnan kunta tai kuntayhtymä, seurakun-

ta, seurakuntayhtymä, Kansaneläkelaitos tai Suomen Pankki, osakeyhtiölaissa (624/2006) tarkoitettu julkinen osakeyhtiö, valtion liikelaitos tai sen kokonaan omistama yhtiö, kunnan tai kuntayhtymän kokonaan omistama yksityisoikeudellinen yhteisö tai yhtiö taikka vastaava ulkomainen yhteisö tai yritys (Tilaajavastuulaki 1233/2006, 5§).

selvitysvelvollisuutta ei ole. Selvitysvelvollisuutta ei myöskään ole, jos sopimusosapuolen työskentely on vakiintunutta tai sopimusosapuolten välinen työskentely on vakiintunut aikaisempien yhteistöiden takia. Tilaajavastuulakia tiukennettiin vuonna 2012. Tällöin päätettiin, että rakennustoimintaa harjoittava yritys ei vapaudu selvitysvelvollisuudesta, vaikka sopimusosapuolen työskentely tai suhde on vakiintunutta. Tiedot ja todistukset saa olla korkeintaan kolme kuukautta vanhoja. Jos tehdään uusi sopimus saman sopimuskumppanin kanssa 12 kuukauden sisällä edellisestä sopimuksesta, ei uusia tietoja tarvitse hankkia. (Tilaajavastuulaki 1233/2006, 5§, 5a§, 7§.)

Tilaaaja voi itse hankkia kaupparekisteriotteen ja selvittää, että sopimuskumppani on merkitty rekistereihin. Tilaajalla on myös oikeus selvittää Verohallinnolta sopimuskumppanin verovelkaa koskevat tiedot.

(Tilaajavastuulaki 1233/2006, 5§.) Moni yritys on rekisteröitynyt Suomen Tilaajavastuu Oy:n asiakkaaksi, jolloin heidän tilaajavastuulain edellyttämät tiedot löytyvät tilaajavastuu.fi -palvelun kautta. Samalla yritykset pystyvät itse hankkimaan tilaajavastuulain mukaiset tiedot sopimuskumppanista. (Suomen Tilaajavastuu Oy 2015.)

Tilaajalla ja sen palveluksessa työskentelevillä on vaitiolovelvollisuus sopimuskumppanin tiedoista, ellei tietoja ole julkistettu sopimuskumppanin, veroviranomaisen tai työeläkelaitoksen toimesta. Vaitiolovelvollisuus koskee työntekijöitä myös työsuhteen päättymisen jälkeen. (Tilaajavastuulaki 1233/2006, 8§.)

Tilaaaja voi saada laiminlyöntimaksun selvitysvelvollisuuden laiminlyönnistä, sopimuksen tekemisestä liiketoimintakiellossa olevan elinkeinoharjoittajan kanssa tai sopimuksen tekemisestä yrityksen kanssa, joka ei täytä lakisääteisiä vaatimuksia. Laiminlyöntimaksu on 1 600–16 000 euroa. Ra-

kennusallalla laiminlyöntimaksu on korotettu ja summa on 16 000–50 000 euroa. (Tilaajavastuulaki 1233/2006, 9§, 9a§.)

2.2 Rakennusalan käännetty arvonlisäverovelvollisuus

Verohallinto toteutti vuosina 2008–2012 Raksa -valvontahankkeen, jonka tavoitteena oli vähentää harmaata taloutta rakennusallalla. Hankkeen aikana tehtiin 3 525 verotarkastusta. Noin joka kolmannessa kohteessa havaittiin harmaata taloutta. (Verohallinto 2014d.) Yleisin keino näissä kohteissa oli väärennetyjen kuittien käyttö, jolloin organisaatiot saivat aiheettomia arvonlisäverovähennyksiä. Nimenomaan pitkissä aliurakointiketjuissa aliurakoitsijat saattavat jättää arvonlisäveron maksamatta valtiolle, mutta pääurakoitsija kuitenkin vähentää arvonlisäveron. Käännetyn arvonlisäveron tarkoituksena on ehkäistä veronkiertoa aliurakointiketjuissa ja rehellistää kilpailua rakennusallalla. Laki ei poista väärennetyä kuittikauppaa, mutta arvioidaan, että se pienentäisi valtion veromenetyksiä. (HE 41/2010.) Rakennusalan käännetty arvonlisäverovelvollisuus 8c § lisättiin arvonlisäverolakiin (1501/1993). Määräys astui voimaan huhtikuussa 2011 (Arvonlisäverolaki 1501/1993).

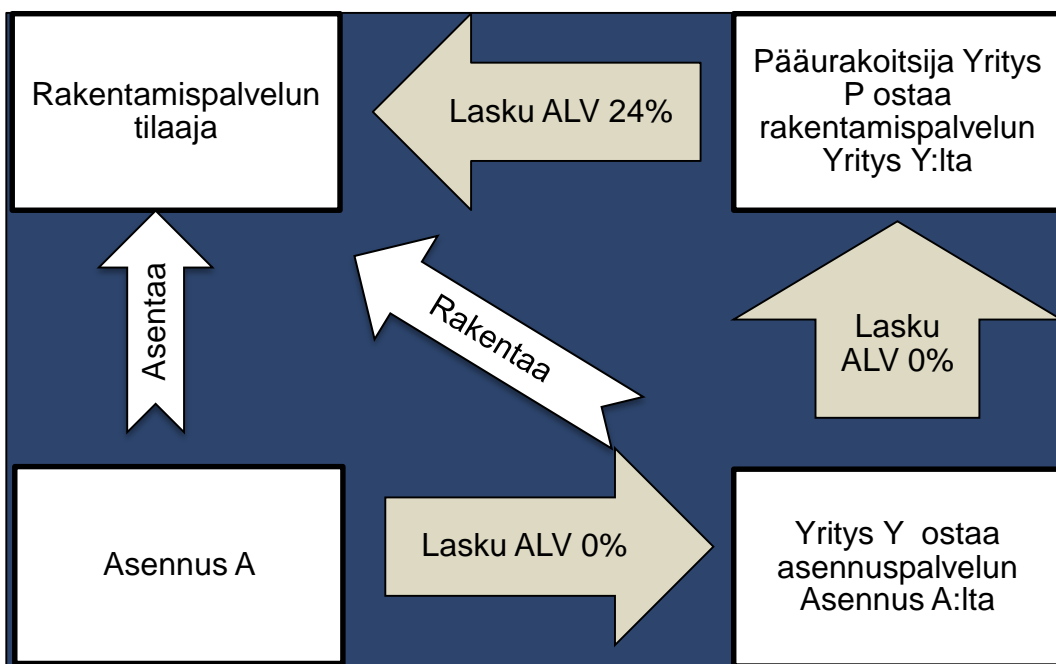
Normaalisti tavarall tai palvelun arvonlisäveron valtiolle tilittää verovelvollinen myyjä. Käännetty arvonlisävero tarkoittaa sitä että, palvelusta maksettavan arvonlisäveron valtiolle tilittääkin ostaja. Rakennusalan käännettyä arvonlisäverovelvollisuutta käytetään Suomessa, jos seuraavat ehdot täyttyvät:

Palvelu on rakentamispalvelua tai työvoiman vuokrausta rakentamispalvelua varten.

Ostaja on elinkeinonharjoittaja, joka toiminnassaan muutoin kuin satunnaisesti myy rakentamispalvelua tai vuokraa työvoimaa rakentamispalvelua varten. Ostaja voi olla myös niin sanottu välimies eli elinkeinonharjoittaja, joka myy edelleen kyseisen palvelun edellä määritellylle elinkeinonharjoittajalle. (Taipalus, P. & Korkiamäki, A. 2015.)

Käännetty verovelvollisuus ei koske tavarall myyntiä ja rakentamispalvelun tulee kohdistua kiinteistöön. (Taipalus & Korkiamäki 2015.)

Käännetty arvonlisäverovelvollisuus koskee niitä palveluita, jotka on aloitettu 1.4.2011 tai sen jälkeen. Näiden palveluiden ostoista ja myynneistä tulee ilmoittaa kausiveroilmoituksella Verohallintoon. Myyjän vastuulle jää selvittää sovelletaanko tilanteisiin käännettyä arvonlisäveroa. Jos ostaja on verovelvollinen, se tulee aina merkitä laskuihin. (Taipalus & Korkiamäki 2015.)

KUVIO 2: Käännetty arvonlisäverovelvollisuus

Kuviossa 2 on tilanne, jossa rakentamispalvelun tilaaja ei ole rakentamispalvelua tuottava yritys. Rakentamispalvelun tilaaja tilaa palvelun Yritys P:ltä. Yritys P laskuttaa tilaajaa laskulla, johon on lisätty sen hetkisen verokanta. Yritys P ei itse suorita kyseistä rakentamispalvelua, vaan tilaa palvelun Yritys Y:ltä. Yritys Y:n tulee laskuttaa Yritys P:tä arvonlisäverottomasti. Kun Yritys Y tilaa asennuksen Asennus A:lta, tulee A:n laskuttaa Yritys Y:tä arvonlisäverottomasti. Tällöin ketjun viimeinen eli Yritys P saa tilaajalta arvonlisäveron, jonka hän tilittää valtiolle.

Jokainen ostaja laskee arvonlisäverottoman hinnan päälle sen hetkisen arvonlisäveron ja tilittää sen valtiolle myynnistä. Mikäli hankinta tulee vähennykseen oikeuttavaan käyttöön, saa ostaja vähentää saman verran arvonlisäveroa. Tällöin ei varsinaisesti tule maksuvelvollisuutta arvonli-

säverosta. (Tannila & Auranen 2011, 21–22.)

2.3 Kuvallinen henkilötunniste ja veronumero

Kuvallisen henkilötunnisteen tarkoituksena on edistää työturvallisuutta ja lisätä valvontaviranomaisten tietoisuutta työmaiden työntekijöistä. Työmaila työskentelee nykyään paljon myös ulkomaalaisia yrityksiä ja muun muassa näistä yrityksistä valtioviranomaiset eivät saa mitään tietoa, jolloin valvonta on hankalaa (HE 143/2005).

Helmikuusta 2006 lähtien työturvallisuuslain 52a §:n mukaan, jokaisella työmaalla työskentelevällä henkilöllä täytyy olla näkyvillä kuvallinen tunnistekortti. Kortissa täytyy olla nimi, kuva, veronumero ja mahdollinen työnantaja. Lisäksi kortista täytyy selvittää onko henkilö työntekijä vai itsenäinen työnsuorittaja. (Työturvallisuuslaki 738/2002, 52a §.) Henkilökortilla ei ole muotovaatimuksia, mutta siinä täytyy olla työturvallisuuslain edellyttämät tiedot (Verohallinto 2012). Kuvassa 1 on esimerkkinä Veronumero.fi:n mukainen Valtti-henkilökortti.

KUVA 1: VALTTI-henkilökortti (Veronumero.fi 2015a).

Laki koskee kaikkia yhteisellä työmaalla työskenteleviä henkilöitä, myös muun muassa siivoojia ja vartijoita. (Verohallinto 2012). Henkilötunniste veloitetta ei ole väliaikaisella tavarankuljettajalla, eikä yksityishenkilön työmaalla työskentelevillä. Työmaan johtajan tai valvojan täytyy huolehtia, että jokaisella työntekijällä on kuvallinen henkilötunniste aina työmaalle tultaessa. (Työturvallisuuslaki 738/2002, 52a §.)

Laki veronumerosta ja rakennusalan veronumerorekisteristä (1231/2011) astui voimaan joulukuussa 2011. Laki määrää, että yhteisellä rakennustyömaalla työskentelevien henkilöiden tunnistekortissa täytyy olla yksilöity veronumero. (Verohallinto 2012.) Veronumeron tarkoitus on varmistaa, että työmaalla työskentelevien henkilöiden henkilötunnus on oikea ja että työntekijät sekä työnantajat noudattavat verotuksen velvoitteita. Veronumerossa on kaksitoista numeroa ja se ei koskaan muutu. (Laki veronumerosta ja rakennusalan veronumerorekisteristä 1231/2011, 2§, 3§.) Veronumeron saa kaikki, joiden henkilötunnus löytyy suomalaisesta väestörekisterijärjestelmästä ja Suomen kansalaisille veronumero on merkitty vuodesta 2012 lähetettyihin verokortteihin. Veronumero, nimi ja henkilötunnus voidaan kirjata Verohallinnon veronumerorekisteriin, joka on julkinen tietopalvelu. Sieltä voidaan tarkistaa onko henkilö merkitty veronumerorekisteriin. Henkilön tiedot voidaan hänen omasta pyynnöstään poistaa rekisteristä, mikäli hän ei enää työskentele rakennusallalla. (Laki veronumerosta ja rakennusalan veronumerorekisteristä 1231/2011, 4§, 5§, 6§.)

Ulkomaalaisten työntekijöiden täytyy hakea tietojensa merkitsemistä väestötietojärjestelmään, jolloin he saavat suomalaisen henkilötunnuksen. Henkilötunnuksella he voivat saada veronumeron. Jos ulkomaalainen työntekijä työskentelee Suomessa alle 12 kuukautta, voi hän anoa henkilötunnusta ja veronumeroa Verohallinnosta. Mikäli työskentelyaika on yli vuosi, maistraatti myöntää henkilötunnuksen. Tämän jälkeen ulkomaalainen työntekijä voi hakea veronumeron Verohallinnosta. Ulkomaalaisista kirjataan väestötietojärjestelmään nimi, syntymäaika, sukupuoli, osoite, äidinkieli ja kansalaisuus sekä ammatti. (Verohallinto 2012.)

2.4 Työelämän tietosuojat

Henkilötietoja käsiteltäessä on tietovuotoriski. Mikäli tiedot päätyvät väärille henkilöille, voi se aiheuttaa haittaa rekisteröidyn henkilön yksityisyydelle. (Tietosuojavaltuutetun toimisto 2011.) Tietosuojavaltuutetun toimisto tekee tarkastuksia niihin kohteisiin, joissa pidetään henkilörekisteriä, jotta varmistutaan siitä, että rekisterinpito on lainmukaista. (Tietosuojavaltuutetun toimisto 2013.)

Henkilötietolaki suojaa yksityiselämää henkilötietojen käsittelyn osalta. Ennen henkilötietojen keräämistä ja luovuttamista täytyy perustella miksi ja mistä tiedot hankitaan sekä mihin niitä luovutetaan. Henkilötietoja saa käsitellä vain tietyissä tapauksissa:

- henkilön itse antamalla suostumuksella
- henkilön toimeksiannolla, sopimuksen tekohetkellä henkilön pyynnöstä tai tilanteessa, jossa henkilö on osallisena
- henkilön edun suojaamiseksi
- laissa säädetyssä tehtävässä tai velvoitteessa
- henkilöllä on asiakas- tai palvelusuhde, hän on jäsenenä tai jokin muu samankaltainen yhteys rekisterinpitäjään
- henkilö on konsernin tai muun taloudellisen yhteenliittymän asiakas / työntekijä
- rekisterinpitäjän maksupalvelua, tietojenkäsittelyä tai muuta samankaltaista tehtävää varten
- henkilön oikeuksien ja etujen turvaamiseksi, jos hän toimii asemassa, jossa tiedot ovat yleisesti saatavilla
- tietosuojalautakunnan luvalla

(Henkilötietolaki 523/1999, 8§.)

Henkilötunnuksen rekisteröinti ja luovuttaminen on mahdollista

rekisteröidyn yksiselitteisesti antamalla suostumuksella tai, jos käsittelystä säädetään laissa. Lisäksi henkilötunnusta saa käsitellä, jos rekisteröidyn yksiselitteinen yksilöiminen on tärkeää:

1) laissa säädetyn tehtävän suorittamiseksi;

2) rekisteröidyn tai rekisterinpitäjän oikeuksien ja velvollisuuksien toteuttamiseksi; tai

3) historiallista tai tieteellistä tutkimusta taikka tilastointia varten. (Henkilötietolaki 523/1999, 13§.)

Jokaisella henkilöllä on oikeus saada tietää kuka hänen henkilötietojaan käsittelee ja mistä syystä sekä mihin tiedot luovutetaan. Rekisterinpitäjän tulee poistaa virheelliset, tarpeettomat, puutteelliset tai vanhat tiedot viipymättä. Tiedot tulee säilyttää ja suojata niin, ettei asiattomat pääse niihin käsiksi. (Henkilötietolaki 523/1999, 6§, 8§, 13§, 24§, 29§, 32§.)

Laki yksityisyyden suojasta työelämässä koskee työntekijän henkilötietojen käsittelyä, työntekijälle tehtäviä testejä ja tarkastuksia, työpaikan teknistä valvontaa sekä työntekijän sähköpostien hakemista ja avaamista. Työnantajalla on oikeus käsitellä työntekijän henkilötietoja, jos se on työsuhteen kannalta tärkeää. Henkilötiedot täytyy ensin kysyä työntekijältä itseltään tai saada työntekijältä lupa kysyä tietoja muualta. Kun tiedot saadaan viranomaiselta, ei työntekijältä tarvitse erikseen pyytää lupaa tähän, mutta hänelle on ilmoitettava asiasta etukäteen. (Laki yksityisyyden suojasta työelämässä 759/2004, 2§, 3§, 4§.)

Yhteistoiminnasta yrityksissä laissa (334/2007) määrätään, että työntekijälle on yhteistoimintaneuvotteluissa kerrottava työntekijöiden kulunvalvonnasta ja tietojen keruusta työhönoton yhteydessä ja työsuhteen aikana, jos yrityksellä on säännöllisesti töissä vähintään 30 työntekijää. (Laki yhteistoiminnasta yrityksissä 334/2007, 2§, 5§, 19§.)

Työaikalaki määrää, että työantajan täytyy pitää työaikakirjanpitoa. Kirjanpitoon merkitään säännöllisen työajan tunnit, lisä-, yli-, hätä- ja sunnuntai-

työtunnit sekä niistä maksetut korvaukset. Kirjanpitoon voidaan merkitä kuukausitiedot lisä-, yli- ja sunnuntaityöstä työntekijöistä, joiden työtehtävänä on valvoa työtä tai jotka tekevät aloittamis- ja lopettamistyötä. Aloittamis- ja lopettamistyöt tarkoittavat työtä, joka tehdään, jotta muut työntekijät pystyvät työskentelemään säännöllisen työajan verran. Myös muita johtavat työntekijät voivat tehdä aloittamis- ja lopettamistyötä. Tämä tarkoittaa sitä, että johtaja tekee työn juuri ennen tai jälkeen alaisten työajan. (Työaikalaki 605/1996, 20§, 37§, 39§.)

2.5 Tiedonantovelvollisuus Verohallinnolle

Rakennusalan tiedonantovelvollisuuden tarkoituksena on toimittaa yrityksen tietoja Verohallintoon verovalvontaa varten. Menettelyllä torjutaan harmaata taloutta rakennusosalalla veronumeron ja kuvallisen henkilötunnisteen tukena. Yrityksen toiminnasta ja työntekijöistä halutaan tietoa, jotta saataisiin kokonaiskuva yrityksen toiminnasta, vähennettäisiin valtion veromenetyksiä ja pimeää työvoimaa. (HE 92/2012.)

Rakennusalan tiedonantovelvollisuus määräys lisättiin lakiin verotusmenettelystä heinäkuussa 2014. Laki edellyttää, että Verohallintoon annetaan tiedonantovelvollisuuden piiriin kuuluvista työmaista työntekijä- ja urakkatiedot. (Laki verotusmenettelystä 1558/1995, 15b§, 15c§.) Pääurakoitsija antaa yhteisellä työmaalla työskentelevistä työntekijöistä kuukausikohtaiset tiedot. Tilaaja puolestaan ilmoittaa alihankintaa koskevat urakkasummat. (HE 92/2012.) Pääurakoitsijan täytyy antaa työntekijätiedot, jos työmaakohtaisen hankkeen kokonaisarvo on yli 15 000 euroa ilman arvonlisäveroa. Tilaajan täytyy antaa tiedot, jos sopiman urakan kokonaisarvo ylittää 15 000 euroa ilman arvonlisäveroa. (Verohallinto 2014a.)

Tiedonantovelvollisuus koskee rakentamispalvelua sekä myös rakennustelineiden pystytys- ja purkutöitä ja työvoiman vuokrausta, vaikka ne eivät kuulu arvonlisäverolain mukaan rakentamispalveluun. (Verohallinto 2014a). Verohallinnon päätöksen mukaan jokaisen kuukauden tiedot tulee antaa viimeistään toiseksi seuraavan kuukauden viidentenä päivänä

(Verohallinnon päätös rakentamiseen liittyvästä tiedonantovelvollisuudesta 131/2014, 2§). Esimerkiksi tammikuun tiedot on annettava Verohallintoon viimeistään maaliskuun viides päivä. Tiedonantovelvollisuus koskee niitä työmaita, jotka ovat aloitettu tai ovat kesken 1. heinäkuuta 2014 alkaen. Jos työmaa on alkanut ennen tätä, tiedonantovelvollisuus koskee heinäkuun ensimmäistä päivää ja sen jälkeistä työskentelyaikaa. Tiedonantovelvollisuus päättyy, kun työmaa luovutetaan tilaajalle, eikä enää laskuteta urakkasuorituksista. Jos takuuaikana syntyy yhteinen työmaa, täytyy työntekijätiedot antaa siltä ajalta. (Verohallinto 2014a.)

Tiedot voi antaa ainoastaan sähköisesti Verohallinnon ilmoittamispalveluiden kautta (Verohallinnon päätös rakentamiseen liittyvästä tiedonantovelvollisuudesta 131/2014, 5§). Ilmoittamispalveluita ovat suomi.fi tai ilmoitin.fi palvelut. Suomi.fi -sivulla täytetään verkkolomake ja ilmoitin.fi on eri ohjelmistojen kanssa yhteensopiva ilmoituspalvelu. Sähköisen ilmoituksen tekemiseen yritys tarvitsee Katso -tunnisteen. (Verohallinto 2014a.) Katso -tunnisteen saa yrityksen henkilö, jolla on nimenkirjoitusoikeus ja hänestä tulee siten pääkäyttäjä. Pääkäyttäjä voi Katso -palvelussa muuttaa yrityksen tunnisteeseen liittyviä tietoja ja luoda muun muassa alikäyttäjiä, jolloin hekin saavat tunnisteen. (Verohallinto 2015.)

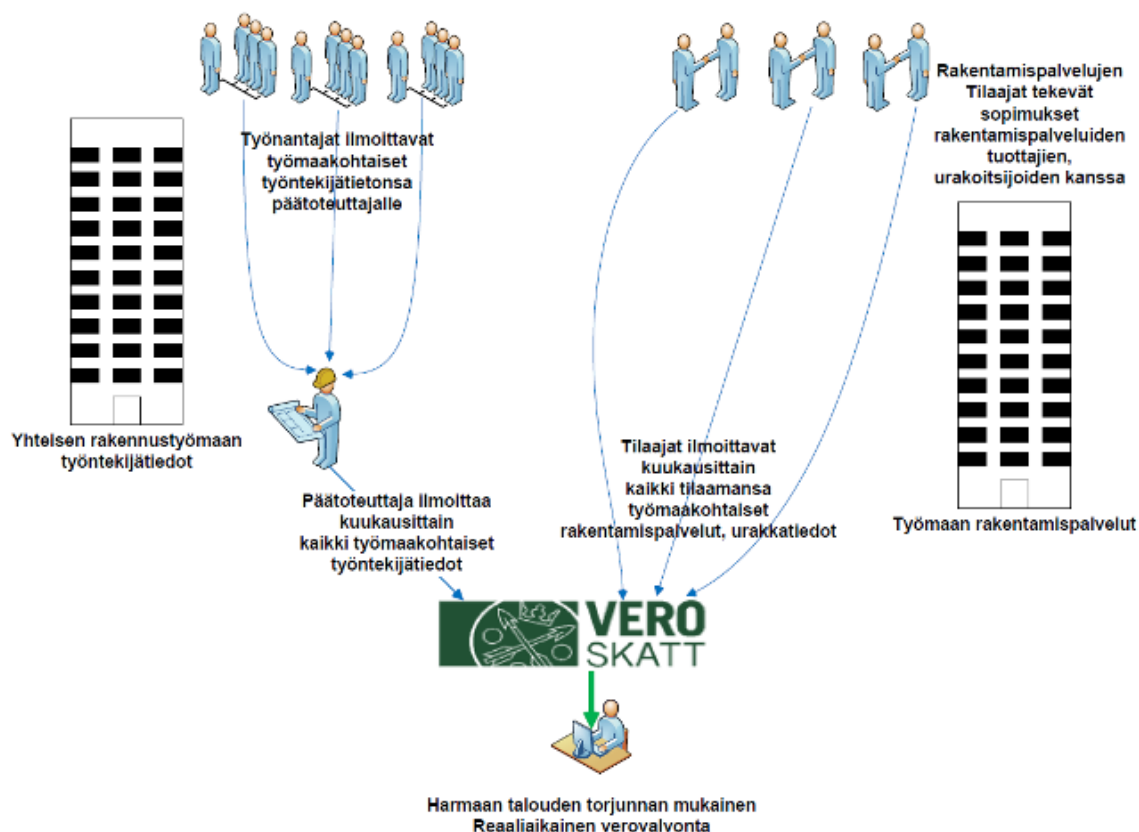
Ilmoittaja tekee perusilmoituksen (P), jonka jälkeen hän saa yksilöllisen ilmoitustunnuksen. Tunniste vaihtuu joka kuukausi, vaikka työmaa olisikin sama. Ilmoitustunnusta käytetään, jos tietoja täytyy jälkeinpäin muuttaa. Korjausilmoitukseen (K) merkitään perusilmoituksen tunnus ja kyseisen kuukauden kaikki tiedot täytyy antaa uudestaan, vaikka korjaustarve olisi vain yhdessä kohtaa. Korjausilmoitusta käytetään myös niissä tilanteissa, joissa ilmoitus on tehty ennen määräaikaa, eli ennen kuukauden toiseksi seuraavaa kuukautta. Korjaus mahdollisuus on 12 kuukautta ilmoittamisesta. Poistoilmoituksella (D) voidaan poistaa ilmoitettu tieto. Tällöinkin tarvitaan kyseisen kuukauden perusilmoituksen ilmoitustunnus. Ilmoitus tulee aina tehdä samalla ilmoituspalvelulla, eli korjausilmoitusta tai poistoilmoitusta ei voi tehdä suomi.fi -palvelun kautta, jos perusilmoitus ei ole

tehty sitä kautta. (Verohallinto 2014a.) Ilmoitin.fi -palvelua käyttävät järjestelmät luovat automaattisesti P, K ja D tunnisteet sekä liittävät ilmoitustunnuksen korjattavaan tai poistettavaan raporttiin.

Tiedonantovelvollisuuden laiminlyönnistä voidaan määrätä 100–15 000 euron laiminlyöntimaksu. Laiminlyöntimaksun voi saada puutteellisten, virheellisten tai myöhästyneiden tietojen vuoksi. (Verohallinto 2014a.)

2.5.1 Urakkatietojen tiedonantovelvollisuus

Tilaaaja antaa omat sopimansa urakkatiedot Verohallintoon, jos kyseessä on rakentamispalvelu tai kunnossapitotyö, jonka yhteenlasketut kustannukset ovat yli 15 000 euroa ilman arvonlisäveroa (Verohallinnon päätös rakentamiseen liittyvästä tiedonantovelvollisuudesta 131/2014, 2§).

KUVIO 3: Tiedonantovelvolliset tahot (Verohallinto 2014a)

Kuviossa 3 havainnollistetaan kuukausittaista tiedonantovelvollisuutta. Ve-

rohallintoon tiedot ilmoittaa rakentamispalvelun tilaaja eli se, joka tekee sopimuksen urakan tekijän kanssa. Näin ollen alihankintaketjussa jokainen, joka hankkii aliurakoitsijan, on tiedonantovelvollinen, jos tämän urakan summa ylittää 15 000 euroa ilman arvonlisäveroa. Tilaajana voi siis toimia rakennuttaja, pääurakoitsija, sivu- tai aliurakoitsija. Tilaaja saa erillisellä sopimuksella siirtää tiedonantovelvollisuuden tekemisen toiselle taholle, mutta velvollisuuden täyttämisestä vastuussa on kuitenkin aina itse tilaaja. (Verohallinto 2014a.)

Tiedonantovelvollisuus ei koske tavarakauppaa, eikä muita palveluita kuin rakentamispalvelua. Urakkatietoja ei tarvitse ilmoittaa erikseen toteutetusta työn suunnittelusta, valvonnasta tai muusta niihin verrattavista, mutta jos nämä ovat osa sopimusta, täytyy ilmoitus tehdä. Kiinteistönhoito ja huoltotyöt, kuten siivous, tilojen kunnossapito ja pienet korjaukset eivät edellytä tiedonantoa, koska ne ovat yleensä osa kiinteistönhoitosopimusta. Mutta jos näistä töistä veloitetaan erikseen, täytyy noudattaa rakennusalan tiedonantovelvollisuus määräyksiä. Erityistä toimintaa palvelevien koneiden tai laitteiden asennus ja korjaus eivät velvoita tekemään tiedonantoa. Erityistä toimintaa palveleva laite voi olla esimerkiksi viilennysjärjestelmä. Työ, joka tilataan omalta organisaatiolta, eli saman y-tunnuksen alaiselta, ei kuulu tiedonannon piiriin. Näin ollen työn voi suorittaa yrityksen eri yksikkö. (Verohallinto 2014a.)

2.5.2 Urakkatiedot

Tilaaja ja urakoitsija	Työmaa	Urakka	Työvoiman vuokraus
<ul style="list-style-type: none"> • Nimi • Y-tunnus • Yhteyshenkilön nimi, puhelinnumero/ sähköpostiosoite 	<ul style="list-style-type: none"> • Työmaan identifioiva numero, työmaan numero, lähiosoite tai vapaamuotoinen kuvaus sijainnista • Yhteyshenkilön nimi, puhelinnumero/ sähköpostiosoite 	<ul style="list-style-type: none"> • Laskutettu summa tai maksettu määrä • Koko urakkasumma • Käännetty verovelvollisuus • Urakan alku- ja loppupäivä-määrä 	<ul style="list-style-type: none"> • Aloitus- ja lopetuspäivä-määrä

KUVIO 4: Pakolliset urakkatiedot Verohallintoon

Kuvioon 4 on koottu pakolliset urakkatiedot, jotka tulee ilmoittaa Verohallintoon. Tiedonantovelvollinen eli urakan tilaaja ilmoittaa Verohallintoon yrityksen nimen ja y-tunnuksen. Jos tiedonantaja on ulkomaalainen yritys, täytyy hänen ilmoittaa yrityksen osoitetiedot joko Suomessa tai kotivaltiossa ja kotivaltion maatunnuksen tai nimen. Tilaajan yhteyshenkilöstä täytyy ilmoittaa nimi sekä puhelinnumero tai sähköpostiosoite. Tilaajan yhteyshenkilön osoitetiedot tulee antaa, jos tiedonantovelvollisen y-tunnusta ei ole annettu yrityksen tiedoissa. Urakoitsijasta ilmoitetaan samat tiedot kuin tilaajasta itsestään. Työmaasta ilmoitetaan vähintään yksi seuraavista tiedoista: työmaan identifioiva numero, työmaan numero, työmaan osoite tai vapaamuotoinen kuvaus työmaan sijainnista. Lisäksi ilmoitetaan työmaan yhteyshenkilön nimi sekä puhelinnumero tai sähköpostiosoite. Jos tiedonantovelvollisen y-tunnusta ei ole annettu, täytyy myös työmaan yhteyshenkilön osoitetiedot antaa. Yli 15 000 euron, ilman arvonlisäveroa, urakasta ilmoitetaan laskutettu tai maksettu summa kyseiseltä kuukaudelta. (Verohallinto 2014b.) Maksettu urakkasumma ilmoitetaan siinä tapauksessa, jos yrittäjän kirjanpito tehdään maksuperusteisena. Tärkeää on, että urakka ilmoitetaan samana kuukautena kuin kausiveroilmoituksessa on ilmoitettu. (Verohallinto 2014e.) Lisäksi urakasta ilmoitetaan urakan kokonaissumma, alku- ja loppupäivämäärä sekä mahdollinen käännetty arvon-

lisäverovelvollisuus. Mikäli urakka on jatkuvaa kunnossapitotyötä, ei loppupäivämäärää tarvitse ilmoittaa. (Verohallinto 2014b.) Jos urakka laskutetaan osissa, työn valmistumisen mukaan, ilmoitetaan Verohallintoon urakan summat sitä mukaan kuin ne laskutetaan (Verohallinto 2014a). Vuokratyönteettäjä antaa tiedon, milloin ensimmäinen työntekijä on aloittanut työn työmaalla. Kun työmaalla ei ole toimintaa, on tämän tiedon ilmoittaminen vapaaehtoista, mutta suotavaa. Lisäksi ennen urakkaa maksetut ennakkomaksut ovat vapaaehtoisesti ilmoitettavia tietoja. (Verohallinto 2014b.)

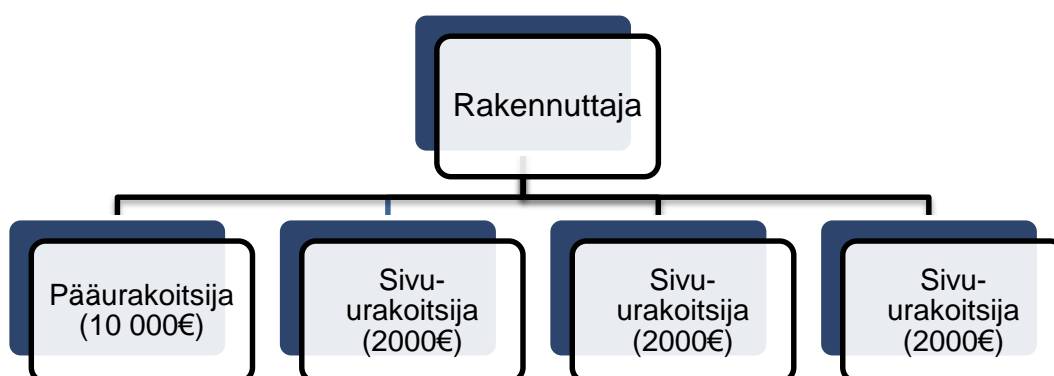
2.5.3 Pääurakoitsija ja työntekijätiedot

Pääurakoitsija antaa kaikkien yhteisellä työmaalla työskentelevien työntekijöiden tiedot Verohallintoon, jos hankkeen kokonaisarvo on yli 15 000 euroa ilman arvonlisäveroa. Työntekijätiedot täytyy antaa kaikista työmaalla työskentelevistä henkilöistä, myös muista kuin rakentajista, jos kyse on yhteisestä työmaasta. Tiedonantovelvollisuus astuu voimaan, kun työmaasta tulee yhteinen. Näin ollen, kun alun perin yhden työnantajan työmaa siirtyy toisellekin työnantajalle, tulee siitä sillä hetkellä yhteinen työmaa. Tästä hetkestä alkaa tiedonantovelvollisuus. (Verohallinto 2014a.)

Kuviossa 3 selventyy, että jokainen työnantaja tai itsenäinen työnsuorittaja antaa omat tietonsa ja työntekijöidensä tiedot pääurakoitsijalle, joka ilmoittaa tiedot Verohallintoon. Työntekijöiden täytyy ilmoittaa tietonsa pääurakoitsijalle ennen työn aloittamista. Jollei työmaalla ole nimettyä pääurakoitsijaa, ilmoitusvelvollisuus on rakennuttajalla itsellään. Pääurakoitsija antaa luvan työmaalla oleskeluun. Tiedonantovelvollisuuden yhteydessä työturvallisuuslakiin (738/2009) lisättiin määräys, että pääurakoitsijan täytyy pitää luetteloa työmaalla työskentelevistä työntekijöistä. Näillä työntekijöillä täytyy olla kuvallinen tunnistekortti, jossa on henkilön veronumero. Listan henkilöt ovat samat, jotka ilmoitetaan kuukausittain Verohallintoon. Jos pääurakoitsija luovuttaa oman valmiin työnsä tilaajalle ennen muita urakoitsijoita, eikä halua jatkaa tiedonantajana, tiedonantovelvollisuus siirtyy rakennuttajalle. Työmaalle voidaan kuitenkin tällaisessa tilanteessa

sopia uusi pääurakoitsija. (Verohallinto 2014a.)

Työntekijätietoja ei anneta vierailijoista, viranomaisista eikä tavarantoimittajista. Tiedonantovelvollisuus kuitenkin koskee niitä kuljettajia, jotka purkavat lastin muualle kuin varastoon, osallistuvat asennukseen tai rakentamiseen. Tietoja ei tarvitse antaa seisokkityömaaprosessin käynnissä pitämiseen. Työmaan tuotantokoneiden ja -laitteiden korjaamisesta ei tarvitse ilmoittaa Verohallintoon, ellei kyse ole seisokkityömaan tuotantolaitosten tai rakennelmien korjaamis- ja kunnossapidosta. Työntekijätietoja ei anneta, jos työmaan kokonaiskustannukset ovat alle 15 000 euroa ilman arvonlisäveroa. Jos työmaata ei pystytä rajaamaan esimerkiksi aidalla, annetaan tiedot tällöin vain rakentamistyöhön liittyvistä ja osallistuvista henkilöistä. Esimerkiksi urakkaa, joka suoritetaan koulussa, ei pystytä rajaamaan erilliseksi työmaaksi. (Verohallinto 2014a.)

KUVIO 5: Hankkeen kokonaisarvo

Kuviossa 5 havainnollistetaan hankkeen kokonaisarvokäsitettä. Jos pääurakan arvo on 10 000 euroa ilman arvonlisäveroa ja rakennuttajan sivu-urakoiden arvo yhteensä 6 000 euroa ilman arvonlisäveroa, tulee hankkeen kokonaisarvoksi yli 15 000 euroa. Tällöin tiedonantovelvollisuus työntekijöistä koskee kyseistä työmaata. Jos hankkeen kokonaisarvo on ensin alle 15 000 euroa ilman arvonlisäveroa, mutta ylittyy työn aikana, tiedon-

antovelvollisuus astuu voimaan siltä kuukaudelta, jolloin tiedetään arvon ylittyvän. (Verohallinto 2014a.)

2.5.4 Työntekijätiedot

Pää-urakoitsija	Työmaa	Työntekijän työnantaja	Työntekijä
<ul style="list-style-type: none"> • Nimi • Y-tunnus tai henkilötunnus • Yhteys henkilön tiedot 	<ul style="list-style-type: none"> • Työmaan identifioiva numero, työmaan numero, osoite tai vapaamuotoinen kuvaus sijainnista 	<ul style="list-style-type: none"> • Nimi • Y-tunnus tai henkilötunnus • Yhteys henkilön tiedot 	<ul style="list-style-type: none"> • Henkilötunnus ja kotivaltio • TAI • Veronumero, syntymäaika, nimi ja kotivaltio • Työsuhteen laatu • Työskentelyn alkamis- ja päättymispäivä

KUVIO 6: Pakolliset työntekijätiedot

Kuvioon 6 on koottu pakolliset työntekijätiedot, jotka pääurakoitsijan tulee ilmoittaa Verohallintoon. Tiedonantovelvollinen, eli pääurakoitsija, ilmoittaa nimensä, y-tunnuksen tai suomalaisen henkilötunnuksen ja yhteys henkilön. Jos pääurakoitsijalla ei ole suomalaista y-tunnusta tai henkilötunnusta, hän ilmoittaa ulkomaisen tunnuksen ja sen tyypin sekä osoitteen ja kotivaltion. Tyyppi voi olla arvonlisäverotunniste, kaupparekisteritunnus, TIN- tai ulkomainen henkilötunnus. Kotivaltio voidaan ilmoittaa maatumuksena tai valtion nimellä. Yhteys henkilöstä ilmoitetaan nimi ja puhelinnumero tai sähköpostiosoite. Mikäli tiedonantovelvollisen y-tunnusta tai henkilötunnusta ei ole ilmoitettu, täytyy Verohallintoon ilmoittaa yhteys henkilön osoite ja maatunnus. Työntekijän työnantajan sekä tiedonantovelvollisen työmaakohtaisen yhteys henkilön tiedot ovat täysin samat kuin pääurakoitsijan. Vuokratyönteestä ilmoitetaan nimi ja y-tunnus tai ulkomainen tunnus. Työmaasta ilmoitetaan vähintään joku seuraavista tiedoista: ulkopuolisen palveluntarjoajan työmaan identifioiva numero, tilaajan työmaan numero, työmaan osoite tai sijainti vapaasti kerrottuna. Verohallinto suosittelee käyttämään identifioivaa tai työmaan numeroa ilmoituksissa. Työntekijätiedot ovat joko suomalainen henkilötunnus ja kotivaltio tai veronumero, syn-

tymäaika, nimi ja kotivaltio. Jos työntekijän kotivaltio ei ole Suomi, on hänen osoite sekä ulkomailla että Suomessa ilmoitettava Verohallintoon. Lisäksi ilmoitetaan työn alkamisen ja arvio päättymisen päivämäärästä. (Verohallinto 2014c.)

3 CASE: TYÖAJANSEURANTAJÄRJESTELMÄ DOVIA OY:LLE

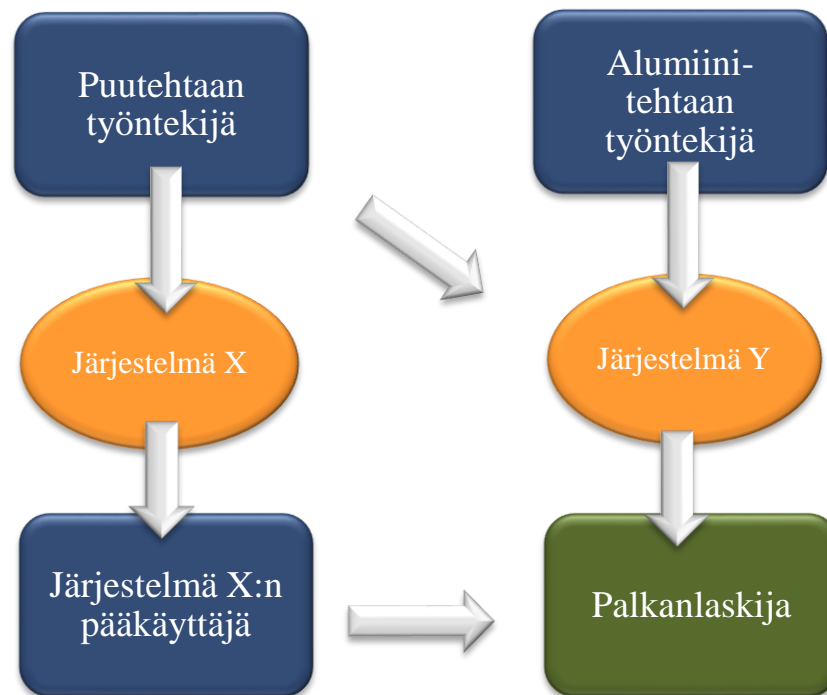
Dovia Oy on perustettu vuonna 1991. Yritys on alun perin ollut erikoispuusepäntuotteita valmistava yritys. Nykyään yhtiö harjoittaa myös alumiini- ja lasirakentamista sekä maahantuo erilaisia rakennusalan tuotteita. Erikoispuusepäntuotantoon kuuluvat erikoisvalmisteiset sisä- ja ulko-ovet sekä ikkunat. Erikoisvalmisteiset tuotteet sopivat mittatilaustoina erityisiin kohteisiin, kuten esimerkiksi historiallisiin rakennuksiin. Yrityksen alumiini- ja lasirakenne tuotteet ovat julkisivut sisä- ja ulkoseiniin, tuulikaapit, parvekelasitukset, katokset ja ovet sekä ikkunat. Tuotteet on mahdollista saada myös äänieristettyinä ja paloluokiteltuina. Dovia Oy toimii myös maahantuojana. Dovia Oy maahantuo aitoja, portteja ja autotalliin tarkoitettuja nosto-, kippi-, rulla-, pari- ja automatiikkaovia. (Dovia Oy 2015.)

KUVA 2: Erikoispuusepän työt ja tuotteet (Dovia Oy 2015)

Yrityksen toimistot ovat Lahdessa ja Helsingissä ja tuotantotehtaat Villäheteellä ja Nastolassa. Dovia Oy:n henkilöstöön kuuluu noin 20 työntekijää ja kaksi osakkeenomistajaa. Dovia Oy:n arvoja ovat asiakaslähtöisyys, vastuullisuus ja tulevaisuus. Yritys kehittää toimintaansa ja palveluitaan asiakastarpeiden mukaan. Strategiana on toimia asiakasrajapinnassa, jolloin yritys on valmis kehittämään toimintaansa muuttuvien tarpeiden ja tilanteiden mukaan. Dovia Oy:n visiona on olla luotettava yhteistyökumppani ja oman alansa merkittävä toimija. (Dovia Oy:n sisäinen järjestelmä 2015.)

3.1 Nykyiset työajanseurantajärjestelmät

KUVIO 7: Työajanseurantajärjestelmät

Dovia Oy toimii pääsääntöisesti pää-, sivu- tai aliurakoitsijana urakoissa. Dovia Oy:llä on kaksi eri työnajanseurantajärjestelmää. Kuviossa 7 on esitetty työajanseurantajärjestelmät. Puutehtaalla toimii järjestelmä X. Tehtaalla on korttilaite, johon työntekijät leimaavat itsensä korteillaan. Jokaisella työprojektilla on oma työnumeronsa, jonka työntekijät kirjautuessaan kirjaavat korttilaitteeseen. Tällä yritys seuraa työntekijöidensä työaikaa ja sitä kuinka kauan mitäkin työprojektia tehdään. Työajanseurantajärjestelmä antaa siten projektikohtaista jälkiseurantaa yrityksen johdolle ja työntekijöille. Puutehtaan tuotantopäällikkö laittaa työtunnit järjestelmä X:ään. Pääkäyttäjä hakee työtunnit tietokoneella leimauslaitteista työtuntien käsittely -ohjelmaan. Tuntilistat viedään paperiversiona palkanlaskentaa varten. Työtunnit täytyy siirtää manuaalisesti kerran kuukaudessa tuotantopäällikön käyttämään tuotteiden tarjouslaskenta -ohjelmaan. (Holsti 2015.)

Järjestelmä X:n hyötyjä on se, että tunnit saa siirrettyä tarjouslaskenta -ohjelmaan ja työntekijät voivat kirjata itsensä sisään leimauslaitteella. Jos

työntekijällä ei ole leimauskorttia, joutuu hän kirjaamaan tuntinsa paperille ja tuotantopäällikkö toimittaa ne palkanlaskijalle. Työtuntilistat eivät ole siten reaaliaikaisesti saatavilla.

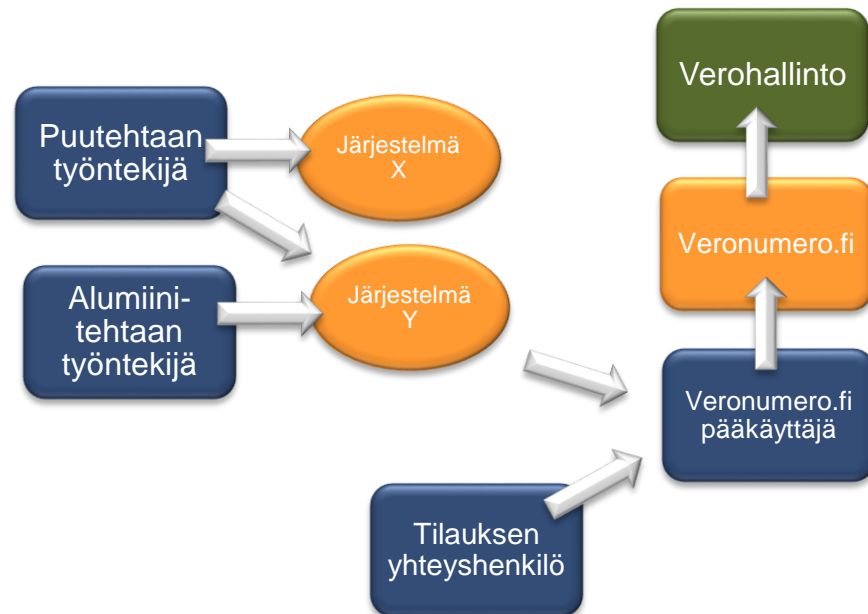
Alumiinitehtaan työajanseurantajärjestelmä on järjestelmä Y. Tehtaan työnantaja lisää uudet työntekijät ja työnumerot järjestelmään ja käy kerran kuukaudessa hyväksymässä työntekijöiden kirjaamat tunnit. Työntekijät kirjaavat itsensä työprojekteille tietokoneella tai matkapuhelimellaan. He laittavat järjestelmään työpäivän jälkeen työaikansa sekä mahdolliset päivärahat tai ateriakorvaukset. Jokainen työntekijä pääsee vielä seuraavana päivänä muokkaamaan edellisiä kirjauksiaan, mutta tämän jälkeen mahdolliset korjaukset tekee tuotantopäällikkö. Järjestelmä Y:tä käyttävät pääasiassa alumiinitehtaan työntekijät, mutta puutehtaan työntekijät kirjaavat itsensä järjestelmä Y:n kautta tehtaan ulkopuolisille työmaille. (Koskela 2015.)

Järjestelmä Y:n hyötyjä ovat sen käyttäjäystävällisyys ja viikkotason seurantomahdollisuus. Työntekijöiden on helppo sekä tietokoneella että mobiililaitteella kirjata työtuntinsa järjestelmään. Tuotantopäällikkö näkee viikkotasolla työtunteja ja hän pystyy arvioimaan tulevia projekteja varten, kuinka monta työtuntia työn tekeminen vie. Tuotantopäällikkö näkee samalla, paljonko työprojektin arvioituja työtunteja on jäljellä ja onko projektiin käytetty suunnitelman mukainen tuntityömäärä. (Koskela 2015.) Palkanlaskija näkee työtunnit reaaliajassa, kun järjestelmä Y toimii sähköisesti.

3.1.1 Tiedonannon nykymalli

Nykyinen tiedonanto Verohallintoon tapahtuu monivaiheisesti käyttäen järjestelmä Y:tä ja Veronumero.fi -palvelua. Veronumero.fi kuuluu Suomen Tilaajavastuu Oy:n tuoteperheeseen (Suomen Tilaajavastuu Oy 2015). Veronumero.fi -palvelusta voi tilata Valttikortit työntekijöille. Veronumero.fi -palveluun kirjaudutaan sisään Tilaajavastuu.fi -palvelun käyttäjätunnuksella ja salasanaalla. Ensin luodaan työmaarekisterissä työmaa

sen tietojen mukaan. Järjestelmä luo automaattisesti työmaa-avaimen, joka on työmaan tunnus. Tämän jälkeen lisätään päätoteuttaja eli pääurakoitsija ja/tai rakennuttaja. Päätoteuttajan on kuitenkin täytynyt luoda ennen tätä käyttäjätili Veronumero.fi -palvelussa. Työmaalle voi rekisteröityä eri sopimusritykset tilaajalta saadulla työmaa-avaimella. Näin yritykset pääsevät kirjaamaan omat tietonsa. Tilaaja kirjaa työmaarekisteriin urakatiedot, jokaisen toimittajan kohdalle, jos urakan summa ylittää 15 000 euroa. Päätoteuttaja kirjaa kaikki työmaalla työskentelevät työntekijät Veronumero.fi:n työmaarekisteriin. Omien työntekijöiden tiedot täytyy lisätä ilmoita -osioon ja aliurakoitsijoiden on täytynyt käydä rekisteröitymässä työmaalle Veronumero.fi ilmoita-osion kautta. (Veronumero.fi 2015b.)

KUVIO 8: Tiedonannon nykymalli

Kuvio 8 havainnollistaa, kuinka tiedonanto Verohallintoon tällä hetkellä toteutetaan toimeksiantajayrityksessä. Tiedonannon Dovia Oy:llä tekee henkilö, jonka työtehtäviin kuuluu ilmoitusvelvollisuuden täyttäminen ja seuraaminen ja hän on samalla Veronumero.fi:n pääkäyttäjä. Työntekijätiedot saadaan nykyisen työajanseurantajärjestelmän Y:n kautta, kun työntekijät ovat merkinneet tuntiensa kohdalle työmaata yksilöivän työnumeron. Tehtaiden tuotantopäälliköt käyvät hyväksymässä työntekijöiden tunnit kerran kuukaudessa. Veronumero.fi:n pääkäyttäjä kysyy urakkatiedot tilauksen yhteyshenkilöltä, joka yleensä on yrityksen myyjä. Pääkäyttäjä syöttää työntekijä- ja urakkatiedot Veronumero.fi järjestelmään ja lähettää ne Verohallintoon järjestelmän kautta. Ilmoittamiseen tarvitaan yrityksen Katso-tunniste.

Dovia Oy tarvitsee tehtailleen yhtenäisen työajanseurantajärjestelmän. Toimeksiantajayritys haluaa, että tulevasta työajanseurantajärjestelmästä työmaailmoitukset Verohallintoon tehdään mahdollisimman yksinkertaisesti. Tämä tarkoittaa sitä, että järjestelmä luo itse valmiit raportit työntekijöiden kirjaamien tuntien perusteella ja raportti vain lähetetään Verohallintoon. Kun työmaiden luominen järjestelmään on selkeää ja nopeaa, myyjät pystyvät itse luomaan työmaan. Lisäarvoa tuo, jos työntekijä- ja urakkatie-

dot pystyy lähettämään samasta järjestelmästä. Toimeksiantajayrityksen kriteerit työajanseurantajärjestelmälle ovat myös, että järjestelmä toimii sekä matkapuhelimella että leimauslaitteella. Dovia Oy haluaa saada tulostettua järjestelmästä viikko- ja kuukausiraportteja työtunneista. Järjestelmässä täytyy pystyä kirjautumaan eri työmaille ja mahdollisesti työmaiden sisällä vielä eri projekteille tai työvaiheille.

3.2 Työajanseurantajärjestelmät

Työajanseurantajärjestelmiä on paljon ja hyvin erilaisia. Järjestelmiä on myös luotu eri ammattialoille, jolloin toiminnot ovat hieman erilaisia. Kaikista työajanseurantajärjestelmistä ei pysty tekemään työmaailmoituksia Verohallintoon. Tähän opinnäytetyöhön on valittu kolme työajanseurantajärjestelmää kriteerinä se, että ne tukevat rakennusalan tiedonantovelvollisuutta.

3.3 Kellokortti.fi

Kellokortti.fi on Aacon Oy:n työajanseurantajärjestelmä, jota voi käyttää leimauslaitteella, nettiselaimella tai matkapuhelimella. Työtunnit voidaan kohdistaa tietylle projektille, työnumerolle tai työvaiheelle. (Aacon Oy 2015.)

Kellokortti.fi toimii työaikakalenterilla. Työaikakalenterissa on näkyvillä kaikki tehdyt kirjaukset ja niitä pääsee korjaamaan, lisäämään ja poistamaan tätä kautta. Työaikakalenteri näkyy jokaisella käyttäjällä eritavalla riippuen hänelle asetetuista käyttöoikeuksista. Varmuuskopiot ja päivitykset ovat automaattisia Kellokortti.fi -palvelussa. (Tohmo 2015.) Viikon kirjaukset lähtevät tarkistuksien jälkeen hyväksyttäväksi työnantajalle (Aacon Oy 2015).

Leimauslaitteita on kolmea erilaista: A4-leimauslaite rakennustyömaille, A6-leimauslaite näppäimistöllä ja A8-leimauslaite kosketusnäytöllä. Kaikki laitteet kirjaavat automaattisesti tunnit Kellokortti.fi -palveluun, mahdollis-

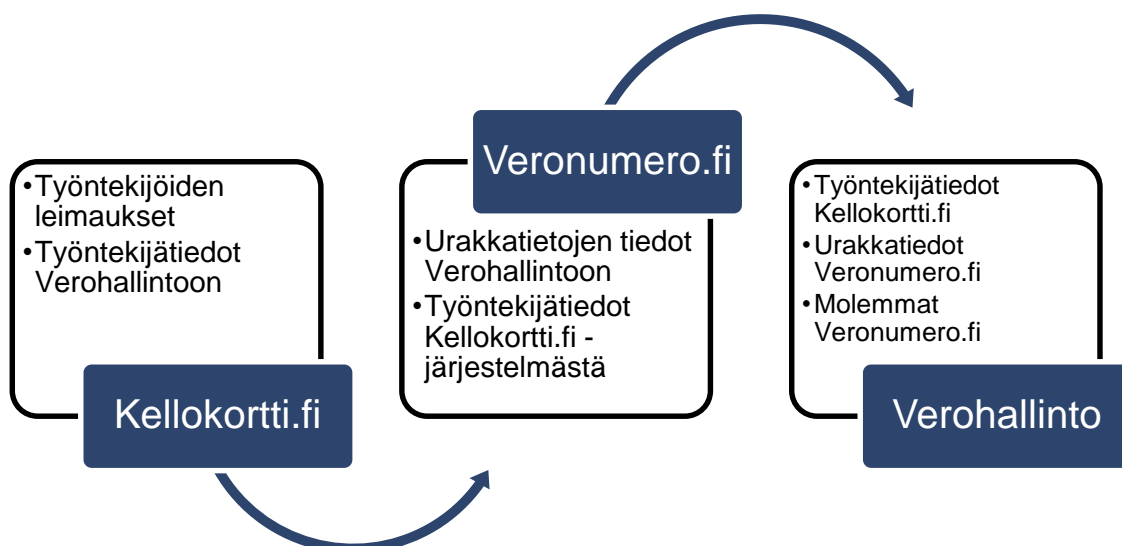
tavat sisään ja ulosleimauksen sekä toimivat RFID kortilla tai avaimenperällä. A4-leimauslaite on yksinkertainen ja nopea laite. Työntekijä näyttää laitteeseen korttinsa ja kirjaa itsensä sisään tai ulos. A4-laitteessa on GSM-yhteys, eli laite toimii myös ilman verkkoyhteyttä. Lisäksi sen akkuvarmennus takaa toimivuuden sähkökatkojenkin aikana. A6-leimauslaite tunnistaa automaattisesti, onko henkilö tulossa sisään vai ulos. A6-laitteella voi kohdentaa työtunnit tietylle projektille tai asiakkaalle. A6-laite voidaan asentaa keräämään tietoja myös työtehokkuudesta. (Aacon Oy 2015.) Tällöin uloskirjautumisen yhteydessä laite kysyy työntekijältä esimerkiksi työn valmistumismäärän (Marttinen 2015a). Sekä A4- että A6-leimauslaitteet tunnistavat Tilaajavastuu Oy:n kuvalliset Valttikortit ja laite toimii myös ilman verkkoyhteyttä. A8-leimauslaitteeseen voidaan asentaa perustietojen kysymisen lisäksi kohdetietoja, kuten projekti tai työvaihe. Kosketusnäytöllinen leimauslaite tarvitsee verkkoyhteyden, mutta akkuvarmennuksen vuoksi se toimii myös sähkökatkojen aikana. (Aacon Oy 2015.)

Työaikakirjaukset tehdään matkapuhelimella täysin samalla tavalla kuin leimauslaitteellakin. Tiettyihin matkapuhelinmalleihin on saatavissa GPS-paikannin, jolloin puhelin tunnistaa automaattisesti missä työntekijä on. Uusiin matkapuhelimiin saa myös työaikakalenterin, joka sisältää samat mahdollisuudet kuin nettiselainkin. Työaikakalenteri näyttää muun muassa tehdyt kirjaukset ja työajan liukumasaldon. Sisään ja ulos kirjautumisen voi tehdä millä tahansa matkapuhelimella, jossa on selain. Ja mikäli sitä ei ole, voi kirjauksen tehdä myös tekstiviestillä. Työaikakirjaukset voidaan määrittää niin, että ne tehdään sisään ja ulos kirjauksilla tai jälkikäteen merkitään tehdyt työtunnit. (Aacon Oy 2015.)

3.3.1 Kellokortti.fi tiedonantovelvollisuuden täyttäminen

Kellokortti.fi järjestelmä tarjoaa työajanseurannan myös rakennusliikkeille. Järjestelmä auttaa työntekijätietojen tiedonantovelvollisuuden täyttämisesä. Työtunnit voidaan edelleen kirjata nettiselaimella, matkapuhelimella tai leimauslaitteella. Työaika voidaan kohdistaa tietylle projektille. Kellokortti.fi

-palvelusta saadaan erilaisia raportteja helpottamaan ilmoitusvelvollisuutta. Raporteiksi saadaan koottua yhteen kaikkien työntekijöiden tekemät tunnit, tietyllä työmaalla työskentelevien tunnit tai tiettyjen työntekijöiden tunnit työmailla. (Aacon Oy 2015.)

KUVIO 9: Tiedonanto Kellokortti.fi

Kuviossa 9 näkyy, kuinka tiedonanto tapahtuu Kellokortti.fi -järjestelmällä. Kun kohdekuukauden tunnit ovat järjestelmässä, valitaan Kellokortti.fi palvelusta tiedonsiirto Verohallintoon. Työntekijätiedot tietyltä kohdekuukaudelta ja tietyltä työmaalta siirtyvät automaattisesti Verohallintoon, kun työntekijät ovat leimanneet itsensä oikealle työmaalle. Ennen siirtoa Kellokortti.fi -järjestelmässä on kuitenkin täytynyt lisätä henkilö- ja työmaatiedot. Urakkatietojen tiedonanto tapahtuu Veronumero.fi -palvelussa. Tällöin työntekijätiedot voidaan lähettää Kellokortti.fi -järjestelmästä Veronumero.fi -järjestelmään, josta saadaan annettua yhtä aikaa sekä työntekijä- että urakkailmoitukset. (Tohmo 2015.)

Järjestelmään voidaan lisätä työaikatulkki, joka laskee ylityöt sekä lisät. Raportit ja työaikatulkki helpottaa myös palkanlaskentaa. (Aacon Oy 2015.) Palkkaraportit saadaan siirrettyä myös suoraan tiettyihin palkanlaskentaohjelmiin (Tohmo 2015).

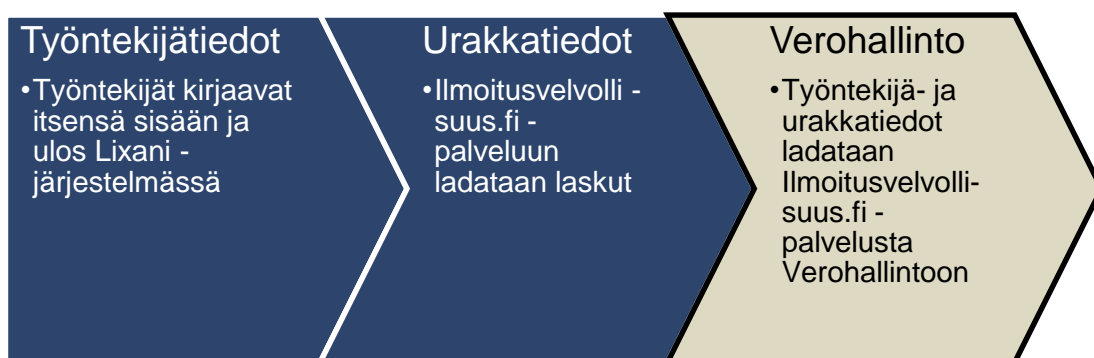
3.4 Ilmoitusvelvollisuus.fi

ILVE Oy on yritys, joka tarjoaa Ilmoitusvelvollisuus.fi -palvelun. Ilmoitusvelvollisuus.fi -palvelun kautta tehdään työmaailmoitukset Verohallintoon ja valvotaan työmaita. (ILVE Oy 2015.) Ilmoitusvelvollisuus.fi on yhteistyössä työajanseurantajärjestelmän Lixani Oy:n kanssa (Paaso 2015). Lixani Oy on erillinen yritys, joka tuottaa työajankirjaus-, työajanseuranta- ja raportointi palveluja verkossa (Lixani Oy 2015). Ilmoitusvelvollisuus.fi -palvelu kerää työntekijöiden työtunnit Lixanista ja kokoaa ne automaattisesti oikean työmaan ja kohdekuukauden alle (Paaso 2015).

Työajanseurantajärjestelmä toimii laitteilla, joissa on verkkoselain. Työmaalle on mahdollista asentaa esimerkiksi matkapuhelin tai tabletti, johon työntekijät leimaavat itsensä sisään Valttikortilla tai henkilökohtaisella koodilla. Tällaiseen leimauslaitteeseen voidaan asentaa haluttu määrä toimintoja, esimerkiksi työntekijän mahdollisuus leimata itsensä tietylle työprojektille tai työtehtävälle. Kun matkapuhelin toimii leimauslaitteena, on se lukittuna kirjautumistilaan, jolloin puhelimella ei pysty tekemään muuta. (Paaso 2015.)

3.4.1 Ilmoitusvelvollisuus.fi tiedonantovelvollisuuden täyttäminen

Ilmoitusvelvollisuus.fi -palvelussa tai Lixani -järjestelmässä luodaan työmaa ja sen pakolliset tiedot. Järjestelmä antaa automaattisesti ilmoitusavaimen. Ilmoitusavain jaetaan kaikille työntekijöille ja aliurakoitsijoille, jotka työskentelevät kyseisellä työmaalla.

KUVIO 10: Tiedonanto Ilmoitusvelvollisuus.fi

Kuvio 10 kertoo kuinka ilmoitus tehdään Verohallintoon Ilmoitusvelvollisuus.fi -palvelulla. Työntekijät kirjaavat itsensä työmaalle puhelimella tai leimauslaitteella. Urakan laskut voidaan tuoda Excelillä Ilmoitusvelvollisuus.fi -palveluun. Palvelu kerää Lixani -järjestelmästä työntekijöiden kirjaukset ja lisätyt laskut oikean työmaan ja kohdekuukauden alle. Työmaailmoitus lähetetään verohallintoon Ilmoitusvelvollisuus.fi -palvelusta. Palvelu kysyy yrityksen Katso -tunnisteen ja lähettää sen jälkeen tiedot. Mikäli tiedot ovat puutteelliset tai väärät, palvelu ilmoittaa sen. Tällöin vältetään virheellisten tietojen antamista verohallintoon. (Paaso 2015.)

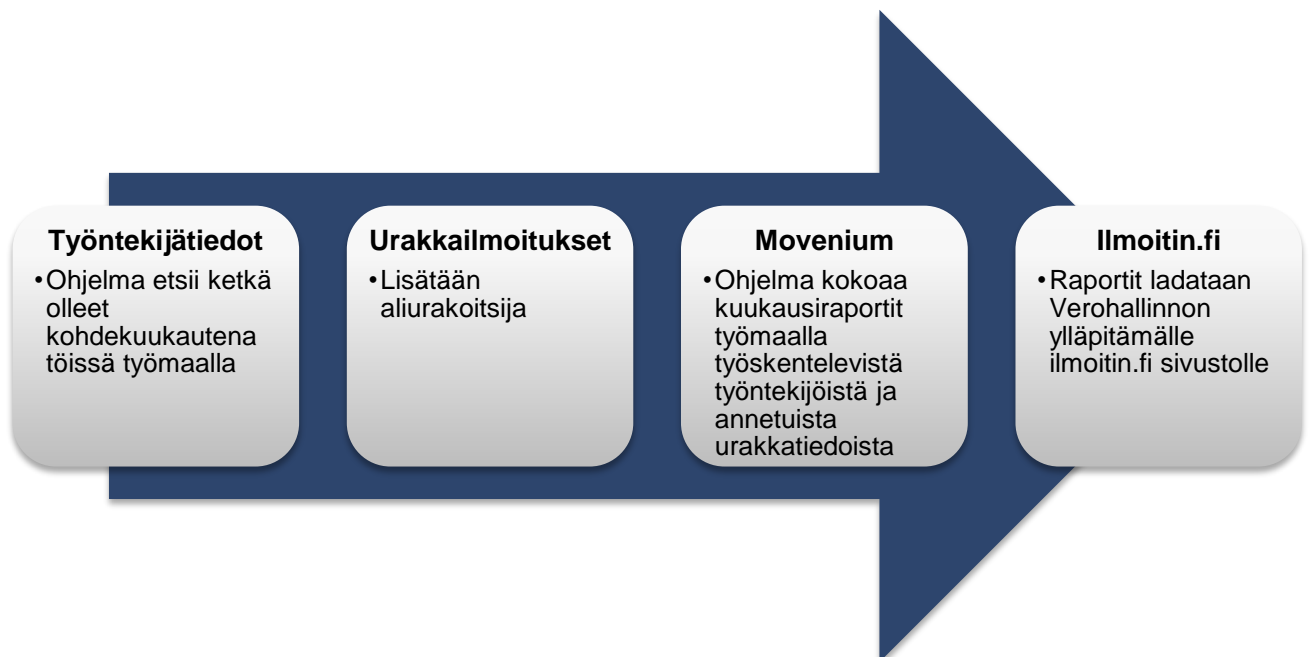
Kun työntekijä rekisteröityy työmaalle ensimmäisen kerran, hän lähettää tekstiviestin Ilmoitusvelvollisuus.fi -palveluun. Ilmoitusvelvollisuus.fi tunnistaa automaattisesti onko työntekijä ennestään kirjautunut palveluun. Mikäli työntekijä on uusi, palvelu kysyy häneltä yksilöitäviä tietoja. Tämän jälkeen työntekijän tiedot ovat tallennettu järjestelmään seuraavia kirjautumiskertoja varten. (ILVE Oy 2015.) Työntekijä saa matkapuhelimeen internet linkin, jonka avulla hän voi kirjautua työmaalle jatkossa. Selaimessa näkyy työntekijän kuluvat tunnit ja hän pystyy puhelimen selaimen kautta vaihtamaan työprojektia tai työmaata. Lisäksi työntekijä pystyy tallentamaan viestejä, kuljettuja kilometrejä sekä kuvia kyseisen työmaan alle. Näin työnantaja näkee reaaliajassa, missä työntekijä on ja mitä työtehtävää hän tekee. Työtunnit voidaan hyväksyä Ilmoitusvelvollisuus.fi -palvelussa tai lähettää tunnit sähköpostilla hyväksyttäväksi esimerkiksi aliurakoitsijalle, jonka työntekijät ovat kirjanneet tuntinsa järjestelmään. (Paaso 2015.)

3.5 Movenium Time Tracker

Movenium Time Tracker on työajanseurantajärjestelmä, jonka asiakkaista yli 90 % on rakennus- tai asennuspalvelualan yrityksiä. Movenium toimii verkkoselaimella ja siten sitä voi käyttää myös matkapuhelimilla.

(Movenium 2015.) Movenium Time Tracker -palvelusta saa myös leimauslaitteen tehtaalte tai työmaalle ja siihen työntekijät voivat leimata itsensä sisään Valttikortilla tai avaimenperätunnistimella. Leimauslaite toimii SIM-kortilla ja siinä on mahdollisuus leimata itsensä ulos tai sisään. (Marttinen 2015b.)

Movenium Time Tracker työajanseurantajärjestelmään on mahdollista saada rakentajanpaketti. Rakentajanpaketti on ilmainen päivitys Movenium Time Tracker asiakkaille. Tämän järjestelmän avulla Verohallintoon saadaan lähetettyä raportti työntekijöistä ja urakkatiedoista. (Pelkonen 2015.)

KUVIO 11: Tiedonanto Movenium Time Tracker

Kuvio 11 on koottu työvaiheista, kuinka tiedonanto Verohallintoon tapahtuu Movenium Time Tracker -järjestelmällä. Ensiksi työntekijät kirjaavat itsensä työmaalle leimaus- tai mobiililaitteella jossa on verkkoselain. Urakkatiedot lisätään Moveniumiin manuaalisesti, kirjaamalla urakan kokonais-

summa ja kohdekuukauden laskutettu summa. Kirjauksien jälkeen Movenium Time Tracker tarkistaa työaikakirjauksista, löytyykö määritellylle työmaalle työntekijätietoja kohdekuukaudelta. Sitten Movenium Time Tracker kokoaa työntekijä- ja urakkatiedoista kuukausiraportit. Raportintekovaiheessa ohjelma kysyy ilmoitusvelvollisen yrityksen yhteyshenkilön etu- ja sukunimen sekä sähköpostiosoitteen. Tämän jälkeen merkitään kuukausi, jolta tiedot halutaan antaa ja nimi luotavalle raportille. Raportti tallennetaan tietokoneelle ja ladataan ilmoitin.fi -palveluun. Jokainen työmaa täytyy ilmoittaa erillisellä raportilla Verohallintoon ja siksi raportit saa tallennettua tietokoneelle. (Movenium Oy 2014.)

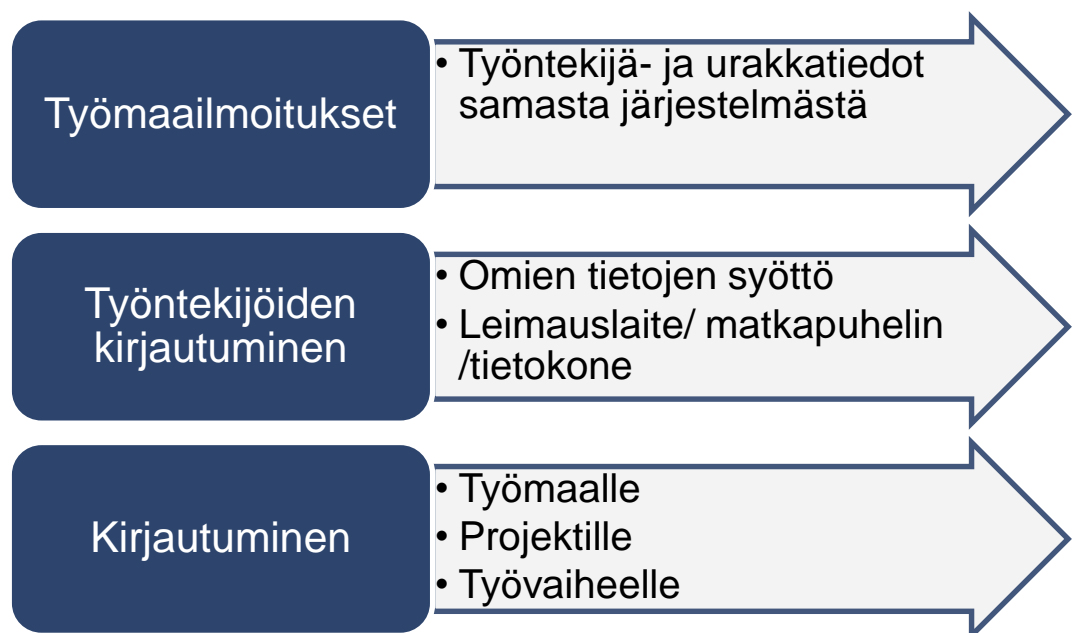
Movenium Time Tracker käyttöönottoprosessissa järjestelmään lisätään työnantaja- ja työmaan tiedot. Työnantajatiedot annetaan myös mahdollisista aliurakoitsijoista, jotta heidän työntekijänsä pystytään lisäämään järjestelmään ja, jotta pystytään antamaan urakkatiedot. Työmaalle voidaan tässä kohti määrittää, että halutaan ilmoittaa sekä työnantaja- että urakkatiedot. Tämän jälkeen lisätään työntekijätiedot, joita ovat veronumero, työnantaja, kotivaltio, syntymäaika ja työsuhteen tyyppi. Uusille työntekijöille kirjataan työnantaja, joka löytyy Moveniumin rekisteristä. Kaikille Movenium:ssa jo oleville työntekijöille liitetään työnantaja jälkikäteen. Mikäli työntekijän tiedot löytyvät Tilaajavastuun henkilörekisteristä, tuo ohjelma tiedot automaattisesti, kun syöttää veronumeron tai Valttikortin numerosarjan. Ohjelma kysyy lisätietoja, jos työntekijä on vuokratyöntekijä tai hänen kotivaltionsa ei ole Suomi. (Movenium Oy 2014.) Myös aliurakoitsijoiden tiedot voidaan syöttää Movenium Time Tracker:iin ja lisätä heille oikea työnantaja (Pelkonen 2015a).

4 UUSI TYÖAJANSEURANTAJÄRJESTELMÄ

Dovia Oy haluaa, että tehtailla on yhtenäinen työajanseurantajärjestelmä. Toiveet uudelle työajanseurantajärjestelmälle ovat, että työmaailmoitusten lähettäminen Verohallintoon on mahdollisimman yksinkertaista. Lisääarvoa tuo, jos sekä urakka- että työntekijä ilmoitukset pystyy lähettämään yhdellä järjestelmällä. Toimeksiantajayritys haluaa, että työntekijät pystyvät kirjaamaan tuntinsa järjestelmään leimauslaitteella ja matkapuhelimella. Järjestelmästä halutaan kirjautua myös eri työmaille ja työmaiden sisäisille projekteille sekä työvaiheille. Lisäksi Dovia Oy haluaa saada työtunneista erilaisia raportteja.

4.1 Valinnan perustelut

Kaikki kolme työajanseurantajärjestelmää tukivat tiedonantovelvollisuutta ja toimivat sekä matkapuhelimella että leimauslaitteella. Dovia Oy valitsi sopivaksi työajanseurantajärjestelmäksi Lixanin, joka toimii yhteistyössä Ilmoitusvelvollisuus.fi -palvelun kanssa. Nämä kaksi palvelua tukevat parhaiten toimeksiantajayrityksen liiketoimintaa ja toiveita uudelle järjestelmälle. Valintaan vaikutti myös työajanseurantajärjestelmän muut hyödyt.

KUVIO 12: Vaatimuksien täytyminen

Kuviossa 12 on havainnollistettu Dovia Oy:n valintaan vaikuttavat tekijät. Päätökseen vaikutti eniten se, että Ilmoitusvelvollisuus.fi -palvelun avulla toimeksiantajayritys voi tehdä työmaailmoitukset Verohallintoon sekä urakoista että työntekijöistä yhden järjestelmän avulla. Muut työajanseuranta-järjestelmät vaativat Veronumero.fi -palvelun tai ilmoitin.fi -palvelun, jotta saadaan annettua molemmat tiedot. Toimeksiantajayrityksen työntekijät ja aliurakoitsijat pystyvät itse lisäämään tietonsa järjestelmään matkapuhelimella. Muihin vaihtoehtoihin työajanseurantajärjestelmiin toimeksiantajayrityksen täytyy itse kirjata kaikkien työntekijöiden tiedot erikseen, jotta työntekijät pääsevät kirjautumaan työmaalle. Kun työntekijät kirjaavat itse tietonsa, se vähentää virheitä ja säästää aikaa, koska tiedot voidaan syöttää missä ja milloin vain. Lisäksi tiedot työmaan työntekijöistä tulevat pääurakoitsijalle ajoissa. Näiden toimintojen avulla tiedonantovelvollisuus ei ole lisätyö yritykselle, vaan se onnistuu muun toiminnan ohella vaivattomasti.

Kirjautuminen työmaille tapahtuu leimauslaitteella, matkapuhelimella tai tietokoneella. Lixani -järjestelmä ei vaadi ostamaan leimauslaitteita, koska toimeksiantajayritys voi asentaa työmaille ja tehtaille matkapuhelimen, joka toimii leimauslaitteena. Movenium ja Kellokortti.fi tarvitsevat tietynlaisen leimauslaitteen, jotta tunnit siirtyvät järjestelmiin. Kun matkapuhelin toimii leimauslaitteena, voivat työntekijät leimata itsensä sisään Valtti -henkilökortilla. Lixani -järjestelmässä matkapuhelimiin, joissa on verkkoselain, on saatavilla työaikaselain. Selaimen avulla työntekijät pystyvät helposti vaihtamaan työtehtävää ja työmaata. Selain on selkeä, jolloin työntekijöiden ei tarvitse käyttää paljon aikaa kirjautumiseen. Näin ollen paljon matkustavien työntekijöiden on helppo vaihtaa työmaata kesken päivää ja kirjaukset ovat aina ajantasaiset. Työtunnit voidaan kirjata työmaalle, projektille ja työmaan tai projektin sisäisille työtehtäville. Tällöin yrityksen johto saa apua budjettien tekemiseen ja projektien jälkiseurantaan.

Työmaiden luominen on helppoa ja järjestelmät siirtävät tietoja keskenään. Näin ollen ei ole väliä kummasta järjestelmästä luo työmaan. Ilmoitusvelvollisuus.fi -palvelu ei sisällä ylimääräisiä toimintoja, vaan siellä luodaan

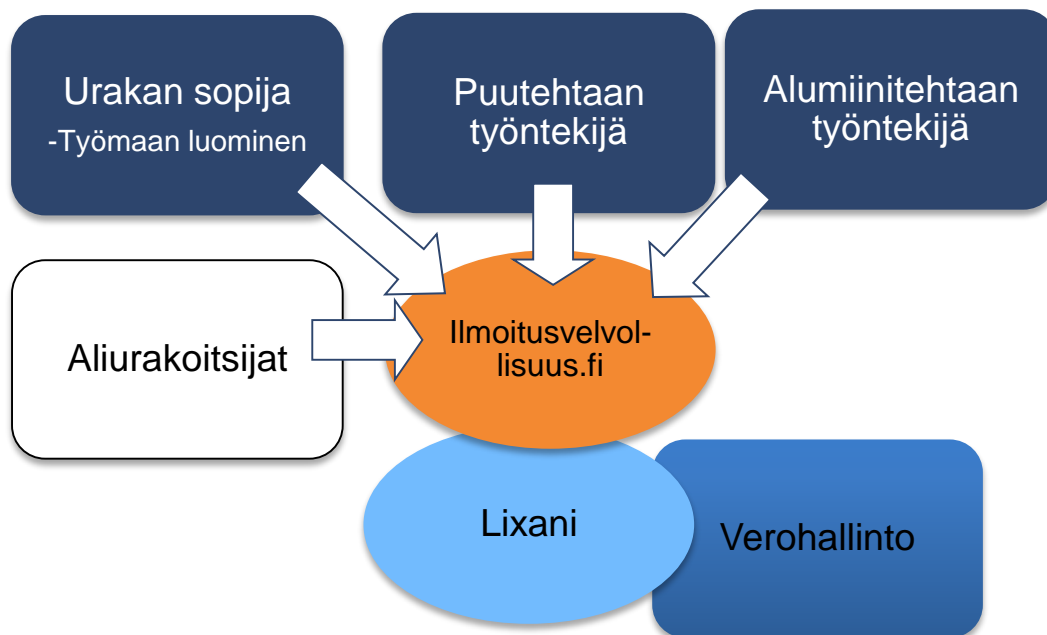
työmaa sekä lähetetään urakka- ja työntekijätiedot Verohallintoon. Näin ollen työmaailmoitusten tekeminen sujuu vaivatta joka kuukausi.

4.2 Lixanin ja Ilveen muut hyödyt

Yhteydenpito työmaalla työskentelevien henkilöiden kesken helpottuu, koska Lixani -järjestelmässä on kaikkien sinne kirjautuneiden henkilöiden puhelinnumero. Jokainen työntekijä näkee matkapuhelinselaimesta reaaliajassa ketkä ovat kirjautuneet samalle työmaalle. Samalla työnantajalla on reaaliaikainen seuranta työntekijöiden tunteista. Kun työntekijät pääsevät kirjautumaan eri työmaille ja niiden sisäisille projekteille tai työvaiheille, pystytään seuraamaan tehtyjä töitä ja työvaiheita hyvin tarkasti. Näitä tietoja voidaan hyödyntää projektien suunnittelussa ja tarjouslaskennassa. Lixani -järjestelmässä on myös toiminnanohjausjärjestelmä, joka tuo huomattavaa lisäarvoa Dovia Oy:n toiminnalle.

Dovia Oy sai kokeiluversion käyttöönsä, jolloin yrityksen toimihenkilöt ja työntekijät pääsivät itse tutustumaan järjestelmiin. Kokeiluversion avulla yritys sai konkreettisempaa näkemystä siitä, kuinka järjestelmä toimii ja millaisia asetuksia Dovia Oy:lle on luotava, jotta se tukee yrityksen toimintaa. Samalla Dovia Oy:n koekäyttäjät pystyivät opettelemaan ja kyselemään järjestelmän ominaisuuksista. Tämä helpottaa käyttöönottoa, koska yrityksen koekäyttäjät pystyvät siten omien kokemuksiensa pohjalta neuvomaan muita käyttäjiä. Kokeiluversion avulla vähennetään myös epäselviä tilanteita, kun järjestelmä pystytään kasaamaan Dovia Oy:n tarpeiden mukaan.

4.3 Tiedonantovelvollisuuden malli

KUVIO 13: Tiedonannon uusi malli

Ilmoitusvelvollisuus Verohallintoon toteutetaan uudella järjestelmällä kuvion 13 mukaisesti. Jokainen urakan sopija luo työmaan Ilmoitusvelvollisuus.fi -palveluun tai Lixani -järjestelmään. Jos työmaa kuuluu tiedonantovelvollisuuden piiriin urakka- tai työntekijätiedoista, myyjä määrittää työmaata luodessa ilmoitusvelvollisuuden. Hän jakaa ilmoitusavaimen kaikille, jotka työskentelevät työmaalla ja jokainen työntekijä kirjaa itsensä tekstiviestillä tai selaimella työmaalle. Tekstiviestiin kirjoitetaan työmaata identifioiva numero, jolloin kirjaus menee suoraan oikean työmaan alle. Selaimesta valitaan oikea työmaa, jolle halutaan kirjautua. Jokainen työnantaja hyväksyy työntekijöidensä työtunnit järjestelmästä kuukausittain. Aliurakoitsijoiden työnantajille työtunnit lähetetään sähköpostilla hyväksyttäväksi. Urakan sopija lataa urakkatiedot Excel- taulukon avulla Ilmoitusvelvollisuus.fi -palveluun. Yksi toimeksiantajayrityksen työntekijöistä lähettää kerran kuukaudessa tiedot Ilmoitusvelvollisuus.fi -palvelun kautta Verohallintoon.

Jos Dovia Oy toimii työmaalla tilaajana, tämän kaikki aliurakoitsijansa kirjautuvat Ilmoitusvelvollisuus.fi -palveluun. Pääurakoitsijana toimiessaan Dovia Oy voi pyytää kaikkia työmaalla työskenteleviä työntekijöitä kirjautumaan palveluun. Mikäli toimeksiantajayritys on työmaalla aliurakoitsijana, täytyy hänen tietenkin noudattaa pääurakoitsijan ohjeistusta, mutta omat työntekijät kirjautuvat myös Ilmoitusvelvollisuus.fi -palveluun.

4.3.1 Tiedonantoprosessi

Työmaan luominen Ilmoitusvelvollisuus.fi -palveluun onnistuu samalla tavalla sekä tietokoneella että matkapuhelimella, jossa on verkkoselain. Kuvassa 3 on Ilmoitusvelvollisuus.fi:n etusivu, josta valitaan ”Luo uusi työmaa”.

KUVA 3: Ilmoitusvelvollisuus.fi etusivu (ILVE Oy 2015b)

Uutta työmaata luodessa, kirjataan työmaan tiedot kuvan 4 mukaisesti. Pakollisia tietoja tiedonantovelvollisuutta varten ovat työmaan nimi, urakkasumma, aloituspäivämäärä, lopetuspäivämäärä ja yhteyshenkilön nimi sekä puhelinnumero tai sähköpostiosoite. Palvelu luo automaattisesti työmaalle ilmoitusavaimen, joka toimii työmaan numerona Verohallinnolle ja työntekijöiden kirjautumistunnuksena kyseiselle työmaalle.

Ilmoitusvelvollinen -kohdasta valitaan kuuluuko työmaa ilmoitusvelvollisuuden piiriin. Palvelussa voidaan luoda myös työmaita, jotka eivät ole tiedonantovelvollisuuden piirissä, mutta joita halutaan seurata. Lopuksi painetaan ”Tallenna työmaa”.

ilmoitusvelvollisuus.fi ALOITUS KIRJAUDU ULOS

TYÖMAAN TIEDOT

Työmaan nimi
 Pöytäkirja
 Lisätietoja
 Sisäinen tunnistus

Työmaan tunnistus
 Ilmoitusvain, työmaa-avain tai muu tunnistus

Yrityksen nimi
 (tieto välttämättä työpöytä- tai puhelintunnuksella)

Aloituspäivämäärä

Lopetuspäivämäärä

Työmaan numero

Lähiosoite

Postinumero

Postitoimipaikka

Ryhmä

Ilmoitusvelvollinen
 Nämä tiedot eivät ole ilmoitusvelvollisuus.fi:ssä
 Rakennusalan ilmoitusvelvollinen

YHTEYSHENKILO
 Valitse yhteysthenkilö

Etunimi

Sukunimi

Puhelinnumero

Sähköpostiosoite

TOIMINNOT

Tallenna työmaa

Lue uusi työmaa

Peruuta

KUVA 4: Työmaan luominen (Ilve Oy 2015b)

Tämän jälkeen palvelu luo tehdystä työmaasta tulostettavan esitteen, jossa näkyy työmaalle ilmoittautumisen ohjeet. Tämän esitteen voi kiinnittää työmaalle, jotta työntekijöiden on helppo kirjautua sisään.

Dovia Oy

Opinnäytetyö testimaa

Työmaan päättäjälle - julk.

ILMOITUSAVAIN

774968

Ilmoittaudu työmaalle lähettämällä tekstiviesti IN 774968 numeroon
 Poistuessasi työmaalta lähetä tekstiviesti OUT TYÖTEHTÄVÄ numeroon
 TYÖTEHTÄVÄ = maalaus, rappaus tms.

Mikäli puhelinnumeroasi ei ole vielä kirjattu järjestelmään,
 saat jotakin tekstiviestejä joihin sinun tulee vastata

* Pääurakoitsijan on ilmoitettava kuukausittain rakennustyömaalla työskentelevät henkilöt Verohallinnolle
 (työntekijäilmoitus, Verotusmenettelylaki 15b §)

ilmoitusvelvollisuus.fi

KUVA 5: Kirjautumisohje työntekijöille (Ilve Oy 2015b)

Kun työmaa on luotu ja työntekijöille on jaettu ilmoitusavain, he kirjautuvat työmaalle. Uusi työntekijä lähettää tekstiviestin kirjautumisohjeen mukaiseen puhelinnumeroon. Järjestelmä kysyy automaattisesti työntekijöiltä yksilöivät kysymykset: yrityksen y-tunnus, etunimi, sukunimi, syntymäaika, veronumero, työsuhteen laatu, kotivaltio, kotipostinumero ja katuosoite. Tämän jälkeen työntekijä voi lähettää viestin ”selain” samaan puhelinnumeroon, jos hän haluaa matkapuhelimeensa linkin verkossa toimivaan kirjautumissivustoon. Työntekijä valitsee työmaan, jolle hän haluaa kirjautua ja selain avaa tämän jälkeen kuvan 6 mukaisen sivuston. Nyt työntekijä pystyy ottamaan valokuvia, kirjaamaan merkintöjä ja lisäämään kulutietoja. Työnantaja näkee nämä merkinnät Lixanissa. Kun työntekijä vaihtaa työmaata, hän painaa ”ulos” ja valitsee uuden työmaan, johon hän haluaa kirjautua.

KUVA 6: Palvelun käyttö (ILVE Oy 2015c)

Ilmoitus työntekijöistä ja urakkatiedoista Verohallintoon tehdään Ilmoitusvelvollisuus.fi -palvelussa. Työntekijätiedot ovat automaattisesti jokaisen työmaan alla. Urakkatiedot kirjataan kuvan 7 mukaisesti ”Vie laskut” kohdasta, joka avaa Excelin. Exceliin syötetään urakan veroton summa tiedonantokuukaudelta. Tämän jälkeen Excel tallennetaan koneelle ja ladataan se Ilmoitusvelvollisuus.fi -palveluun kohdasta ”Tuo laskut”. Palvelu kokoaa automaattisesti laskut oikean kuukauden alle. Lopuksi valitaan

työmaa ja painetaan etusivulta ”Lähetä ilmoitus”. Palvelu kysyy tiedonantokuukauden, jolta ilmoitus halutaan antaa sekä tiedonantovelvollisen Katso -tunnukset.

KUVA 7: Ilmoituksen tekeminen (Ilve Oy 2015b)

5 YHTEENVETO

Rakennusalan harmaaseen talouteen on puututtu viime vuosien aikana uusien ja tiukennettujen määräyksien avulla. Uusi Verohallinnon määräys työmaiden ilmoitusvelvollisuudesta, koskee kaikkia yli 15 000 euron, ilman arvonlisäveroa, työmaita. Määräys edellyttää, että tilaaja ilmoittaa tilaamansa yli 15 000 euron, ilman arvonlisäveroa, urakat Verohallintoon. Pääurakoitsijan täytyy ilmoittaa kaikki yhteisellä työmaalla työskentelevät työntekijät. Tämä määräys asettaa yrittäjille lisää vaatimuksia ja työkalujen on oltava riittävän hyvät määräysten toteuttamiseen.

Työajanseurantajärjestelmät helpottavat tiedonantoa, koska osa järjestelmistä on suoraan yhteydessä Verohallinnon ilmoita.fi -palveluun. Lisäksi työnantaja näkee työajanseurantajärjestelmästä, ketkä ovat työskennelleet työmaalla tiedonantokuukautena ja näin ilmoitusvelvollisuus työntekijöistä on helppo tehdä.

Tämän tutkimuksen tavoitteena oli auttaa toimeksiantajayritystä löytämään sopiva työajanseurantajärjestelmä, joka tukee tiedonantoa Verohallintoon. Tutkimuksessa haluttiin selvittää rakennusalan tiedonantovelvollisuuden vaatimuksia ja luoda toimeksiantajayritykselle uusi toimintatapa tehdä työmaailmoitukset. Työajanseurantajärjestelmien tarjonta on runsas ja jokainen järjestelmä antaa eri mahdollisuuksia ja erilaisia toimintoja. Dovia Oy valitsi yritykselle sopivaksi työajanseurantajärjestelmäksi Lixani Oy:n, joka toimii yhteistyössä Ilmoitusvelvollisuus.fi -palvelun kanssa.

5.1 Tutkimuksen arviointi

Tutkimusaihe oli haastava, koska Verohallinnon määräys on vielä niin uusi. Aiheesta ei ole paljoa materiaalia, jolloin tiedonkeruulähteenä toimi lähinnä Verohallinnon nettisivu ja laki määräyksestä. Tutkimuksessa kuitenkin onnistuttiin havainnollistamaan kuvin ja tekstein uutta määräystä.

Työajanseurantajärjestelmien tarjonta on runsas ja ratkaisuja on erilaisia, vaikka lopputulos on sama. Tutkimuksen tavoite kuitenkin täyttyi, sillä Do-

via Oy:lle löydettiin sopiva työajanseurantajärjestelmä, joka tukee tiedonantoa. Tutkimuksessa saatiin vastaukset tutkimuskysymyksiin. Teoriaosuudessa kerrottiin rakennusalan tiedonantovelvollisuus määräyksestä. Empiriaosuudessa kuvailtiin millainen on toimeksiantajayrityksen tämän hetkinen toimintamalli tehdä työmaailmoitukset sekä toimeksiantajayrityksen toiveita uutta järjestelmää varten. Empiriaosuudessa valittiin myös uusi työajanseurantajärjestelmä. Lopuksi luotiin uusi toimintamalli tehdä työmaailmoitukset jatkossa.

Työ oli hyödyllinen, koska tutkimustulokset auttoivat toimeksiantajayritystä työajanseurantajärjestelmän valinnassa. Tutkimus paransi toimeksiantajayrityksen työajanseurantaa, helpotti ilmoitusvelvollisuuden täyttämistä ja palkanlaskenta helpottui. Lixanin mahdollistama toiminnanohjausjärjestelmä antoi työlle ja toimeksiantajayritykselle huomattavaa lisähyötyä. Lisäksi tehtaille saatiin yhtenäinen järjestelmä, mikä helpottaa arkipäivän toimintoja. Työ oli myös ajankohtainen ja työelämälähtöinen, koska yrityksellä oli selkeä tarve uudelle järjestelmälle Verohallinnon uuden määräyksen takia.

5.2 Kehitys- ja jatkoehdotukset

Hankaluuksia teetti aiheen rajausta. Kun työ rajattiin ilmoitusvelvollisuuteen, mutta työajanseurantajärjestelmät tarjoavat paljon muutakin, oli hankalaa pitää työn sisältö rajattuna. Tästä syystä rajausta olisi voitu laajentaa tai empiriaosuus tiukentaa niin, että järjestelmistä kerrotaan vain tiedonannon toimintamalli. Tämä olisi kuitenkin voinut heikentää toimeksiantajayrityksen mahdollisuutta valita kokonaisuutena paras työajanseurantajärjestelmä yritykselle. Opinnäytetyössä olisi voitu haastatella myös tehtaan työntekijöitä, siitä millaisena he kokevat nykyisen järjestelmän ja mitä toiveita heillä on uudelle järjestelmälle. Samat henkilöt olisivat siten voineet toimia uuden järjestelmän koekäyttäjinä.

Tiedonantovelvollisuus koskee myös yksityisiä henkilöitä ja asunto-osakeyhtiöitä, joten jatkotutkimus voisi koskea näiden tiedonantovelvollisuutta. Verohallinnon määräys asettaa yrityksille lisävaatimuksia, koska

tiedonantovelvollisuuden täyttämiseksi työkalut täytyy olla sopivat ja oikeat. Jatkotutkimuksessa voitaisiinkin tutkia sitä, mitä ongelmia ja haasteita uusi rakennusalan tiedonantovelvollisuus tuo yrittäjille. Tässä voitaisiin antaa konkreettisia kehitysehdotuksia Verohallinnolle.

LÄHTEET

Painetut lähteet:

Hirsjärvi, S., Remes, P. & Sajavaara, P. 2004. Tutki ja kirjoita. 10. osin uudistettu painos. Helsinki: Tammi.

Tannila, E. & Auranen, K. 2011. Rakentamispalvelujen käännetty arvonlisävero. Helsinki: Lakimiesliiton kustannus.

Elektroniset lähteet:

Aacon Oy. 2015. Työajanseuranta [viitattu 21.3.2015]. Saatavissa: <http://www.aacon.fi/tyoajanseuranta>.

Arvonlisäverolaki 1501/1993. Saatavissa: <https://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/1993/19931501#L4P28>.

Dovia Oy. 2015. Tuotteet [viitattu 23.4.2015]. Saatavissa: <http://www.dovia.fi/>.

Dovia Oy:n sisäinen järjestelmä. 2015. Dovia Design [viitattu 21.3.2015]. Saatavissa Dovia Oy:n sisäisestä järjestelmästä.

Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi arvonlisäverolain muuttamisesta ja arvonlisäverolain väliaikaisesta muuttamisesta 41/2010. Saatavissa: <https://www.finlex.fi/fi/esitykset/he/2010/20100041?search%5Btype%5D=pika&search%5Bpika%5D=41%2F2010>.

Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi harmaan talouden selvitysyksiköstä sekä Verohallinnosta annetun lain 4 §:n muuttamisesta 163/2010. Saatavissa: <https://www.finlex.fi/fi/esitykset/he/2010/20100163?search%5Btype%5D=pika&search%5Bpika%5D=163%2F2010#idp1490240>.

Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi tilaajan selvitysvelvollisuudesta ja vastuusta ulkopuolista työvoimaa käytettäessä 114/2006. Saatavissa:

<https://www.finlex.fi/fi/esitykset/he/2006/20060114?search%5Btype%5D=pika&search%5Bpika%5D=laki%20tilaajan%20selvitysvelvollisuudesta>.

Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi työturvallisuuslain muuttamisesta 143/2005. Saatavissa: <http://www.finlex.fi/fi/esitykset/he/2005/20050143>.

Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi verotusmenettelystä annetun lain ja työturvallisuuslain muuttamisesta 92/2012. Saatavissa: <http://www.finlex.fi/fi/esitykset/he/2012/20120092>.

Henkilötietolaki 523/1999. Saatavissa: <https://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/1999/19990523#L6>.

ILVE Oy. 2015. Ilmoitusvelvollisuus.fi [viitattu 4.4.2015]. Saatavissa: https://www.ilmoitusvelvollisuus.fi/site_media/www/index.html.

ILVE Oy. 2015b. Ilmoitusvelvollisuus.fi [viitattu 28.4.2015]. Saatavissa: https://www.ilmoitusvelvollisuus.fi/urakoitsija_index/.

ILVE Oy. 2015c. Palvelu työntekijälle [viitattu 29.4.2015]. Saatavissa: https://www.ilmoitusvelvollisuus.fi/site_media/www/palvelu_tyontekijalle.html.

Kosonen, S. 2014. Ote harmaasta taloudesta on tiukentunut. Helsingin Sanomat [viitattu 19.2.2015]. Saatavissa: <http://www.hs.fi/talous/a1409211040390>.

Laki harmaan talouden selvitysyksiköstä 1207/2010. Saatavissa: <https://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2010/20101207>.

Laki tilaajan selvitysvelvollisuudesta ja vastuusta ulkopuolista työvoimaa käytettäessä 1233/2006. Saatavissa: <https://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2006/20061233#a17.6.2011-760>.

Laki veronumerosta ja rakennusalan veronumerorekisteristä 1231/2011. Saatavissa: <https://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2011/20111231>.

Laki verotusmenettelystä 1558/1995. Saatavissa:

<https://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/1995/19951558?search%5Btype%5D=pika&search%5Bpika%5D=1558#L3P15b>.

Laki yhteistoiminnasta yrityksissä 334/2007. Saatavissa:

<https://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2007/20070334?search%5Btype%5D=pika&search%5Bpika%5D=yhteistoiminnasta%20yrityksiss%C3%A4>.

Laki yksityisyyden suojasta työelämässä 759/2004. Saatavissa:

<https://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2004/20040759>.

Lixani Oy. 2015. Etusivu [Viitattu 8.4.2015]. Saatavissa:

<https://tas.lixani.com/lixani/public/>.

Movenium Oy. 2014. Verottajan työntekijä- ja urakkailmoitusten tekeminen Movenium Time Tracker – palvelussa. Ohje.

Mustatulevaisuus.fi. 2015. Harmaa talous [viitattu 20.4.2015]. Saatavissa:

<http://www.mustatulevaisuus.fi/>.

Sisäministeriö. 2015. Talousrikollisuuden ja harmaan talouden vähentäminen [viitattu 31.3.2015]. Saatavissa:

http://www.intermin.fi/fi/kehittamishankkeet/talousrikollisuuden_ja_harmaan_talouden_vahentaminen.

Suomen Tilaajavastuu Oy. 2015. Tilaajavastuu [viitattu 20.4.2015].

Saatavissa: <https://www.tilaajavastuu.fi/fi/>.

Taipalus, P. & Korkiamäki, A. 2015. Rakennusalan käännetty arvonlisäverovelvollisuus. Verohallinto [viitattu 19.2.2015]. Saatavissa:

<http://www.vero.fi/fi->

[FI/Syventavat_veroohjeet/Arvonlisaverotus/Rakennusalan_kaannetty_arvonlisaverovelvollisuus/Rakennusalan_kaannetty_arvonlisaverovelv\(20031\)#25paajasivusuorite](http://www.vero.fi/fi-Fi/Syventavat_veroohjeet/Arvonlisaverotus/Rakennusalan_kaannetty_arvonlisaverovelvollisuus/Rakennusalan_kaannetty_arvonlisaverovelv(20031)#25paajasivusuorite).

Tietosuoja-valtuutetun toimisto. 2011. Tietovuoto [viitattu 9.4.2015].

Saatavissa: <http://www.tietosuoja.fi/fi/index/ajankohtaista/tiedotteet/2011/1/1/tietovuodot.html>.

Tietosuoja-valtuutetun toimisto. 2013. Tarkastustoiminta [viitattu 12.4.2015]. Saatavissa:

<http://www.tietosuoja.fi/fi/index/tietosuoja-valtuutetun-toimisto/tehtavat/tarkastustoiminta.html>.

Työaikalaki 605/1996. Saatavissa:

<https://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/1996/19960605>.

Työturvallisuuslaki 738/2002. Saatavissa:

<https://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2002/20020738>.

Valtioneuvosto. 2015. Periaatepäätökset [viitattu 31.3.2015]. Saatavissa:

<http://valtioneuvosto.fi/periaatepaatokset>.

Verohallinnon päätös rakentamiseen liittyvästä tiedonantovelvollisuudesta 131/2014. Saatavissa: <https://www.finlex.fi/fi/laki/alkup/2014/20140131>.

Verohallinto. 2012. Veronumero-ohje rakennusalan työntekijöille ja työnantajille. Verohallinto [viitattu 23.2.2015]. Saatavissa:

<http://www.vero.fi/fi->

[FI/Syventavat_veroohjeet/Kansainvaliset_tilanteet/Veronumero__ohje_rakennusalan_tyontekijo\(20240\)](http://www.vero.fi/fi-FI/Syventavat_veroohjeet/Kansainvaliset_tilanteet/Veronumero__ohje_rakennusalan_tyontekijo(20240)).

Verohallinto. 2013. Harmaan talouden torjunta [viitattu 19.2.2015].

Saatavissa: <https://www.vero.fi/fi->

[FI/Tietoa_Verohallinnosta/Harmaan_talouden_torjunta/Harmaan_talouden_torjunta%2814465%29](https://www.vero.fi/fi-FI/Tietoa_Verohallinnosta/Harmaan_talouden_torjunta/Harmaan_talouden_torjunta%2814465%29).

Verohallinto. 2014a. Rakentamiseen liittyvä tiedonantovelvollisuus [viitattu 2.3.2015]. Saatavissa: <http://www.vero.fi/fi->

[FI/Syventavat_veroohjeet/Elinkeinoverotus/Rakentamiseen_liittyva_tiedonantovelvoll\(32723\)](http://www.vero.fi/fi-FI/Syventavat_veroohjeet/Elinkeinoverotus/Rakentamiseen_liittyva_tiedonantovelvoll(32723)).

Verohallinto. 2014b. Rakentamisen tiedonantomenettely / Urakkatiedot. Tietuekuvaus VSRACYHT ja VSURAKKA [viitattu 5.3.2015]. Saatavissa: [http://www.vero.fi/fi-FI/Syventavat_veroohjeet/Sahkoinen_asiointi/Kehittajat/Tietuekuvaukset/Tietuekuvaukset__Suorasiirrot_ja_muut_il\(15904\)](http://www.vero.fi/fi-FI/Syventavat_veroohjeet/Sahkoinen_asiointi/Kehittajat/Tietuekuvaukset/Tietuekuvaukset__Suorasiirrot_ja_muut_il(15904)).

Verohallinto. 2014c. Rakentamisen tiedonantomenettely / Työntekijätiedot. Tietuekuvaus VSRACYHT ja VSTYONTE [viitattu 10.3.2015]. Saatavissa: [http://www.vero.fi/fi-FI/Syventavat_veroohjeet/Sahkoinen_asiointi/Kehittajat/Tietuekuvaukset/Tietuekuvaukset__Suorasiirrot_ja_muut_il\(15904\)](http://www.vero.fi/fi-FI/Syventavat_veroohjeet/Sahkoinen_asiointi/Kehittajat/Tietuekuvaukset/Tietuekuvaukset__Suorasiirrot_ja_muut_il(15904)).

Verohallinto. 2014d. Verohallinnon Raksa-hanke paljasti tehokkaasti rakennusalan harmaata taloutta [viitattu 21.4.2015]. Saatavissa: [http://www.vero.fi/fi-FI/Tietoa_Verohallinnosta/Medialle/Lehdistotiedotteet/Verohallinnon_Raksa_hanke_paljasti_tehokk\(32210\)](http://www.vero.fi/fi-FI/Tietoa_Verohallinnosta/Medialle/Lehdistotiedotteet/Verohallinnon_Raksa_hanke_paljasti_tehokk(32210)).

Verohallinto. 2014e. Rakentamisilmoitukset, urakkatiedot - usein kysyttyä [viitattu 23.4.2015]. Saatavissa: http://www.vero.fi/fi-FI/Syventavat_veroohjeet/Usein_kysyttya/Rakentamisilmoitukset_urakkatiedot__use.

Verohallinto. 2015. Katso-tunnistus [viitattu 4.3.2015]. Saatavissa: <http://www.vero.fi/katso>.

Veronumero.fi. 2015a. Kuvapankki [viitattu 22.3.2015]. Saatavissa: <https://www.veronumero.fi/media/kuvapankki/>.

Veronumero.fi. 2015b. Etusivu [viitattu 21.3.2015]. Saatavissa: <https://www.veronumero.fi>.

Haastattelut:

Holsti, M. Dovia Oy. Haastattelu 6.3.2015.

Koskela, V. Tuotantopäällikkö. Dovia Oy. Haastattelu 11.3.2015.

Marttinen, A. 2015a. Re: Kellokortti.fi [sähköpostiviesti]. Vastaanottaja Tohmo, J. Lähetetty 17.4.2015.

Marttinen, A. 2015b. Re: Movenium [sähköpostiviesti]. Vastaanottaja Pelkonen, T. Lähetetty 31.3.2015.

Tohmo, J. 2015. Aacon Oy. Puhelinhaastattelu 30.3.2015.

Paaso, J. 2015. Toimitusjohtaja. ILVE Oy. Yritys esittely 7.4.2015.

Pelkonen, T. 2015. Movenium Oy. Puhelinhaastattelu 31.3.2015.